

UDVIKLING FOR UDVIKLINGSHÆMMEDE. NR. 1. FEB. 2012

lev
bladet

61. ÅRGANG

Alderdom og demens

Mennesker med udviklingshæmning bliver ældre og ældre – men demens kan være en alvorlig følgesvend

Digitale frustrationer – mange hægtes af, når alt skal foregå over nettet

»Alle har ret til et fedt højskoleophold«

Her bliver
ALLE
set og hørt

Venskaber, oplevelser og udfordringer

Læring
og venskaber
går hånd i
hånd

Livstilshøjskole

Slankelinje • Praktisk linje
Kreative fag - IT

Efterskolen
og STU

Djurslands Folkehøjskole
– nu også for unge

Ring og hør
nærmere

Djurslands Folkehøjskole

En højskole for alle • også for udviklingshæmmede

www.djfh.dk

Drammelstrupvej 15 • Tirstrup • 8400 Ebeltoft • Telefon: 87 52 91 20 • post@djfh.dk

indhold

- 4 Kort nyt**
- 5 Leder** – Hver kommune sin servicelov
- 6 Mennesker med udviklingshæmning bliver ældre og ældre – men demens kan være en alvorlig følgesvend**
- 14 Et liv inden for murene** – Ledsagelse skæres væk
- 17 Fra de hvide kitler til de nye institutioner**
– LEVs første 60 år blev markeret med en stor jubilæumskonference
- 22 Digitale frustrationer**
– Mange kan komme i klemme, når bankbøger, togkort og breve udfases
- 26 Socialminister bekymret over genindførelse af institutionerne**
– LEV har mødt Karen Hækkerup
- 31 Generalforsamlinger i LEVs kredse**
- 36 Sådan skaber man et godt arbejdsmiljø**
– På kursus i anti-mobning
- 40 "I kan få en bytter"** – Samtale med Steen Stavngaard
- 49 LEV nyt**
- 50 Kort nyt**

Fødselshjælp til sociale opfindelser

En ny platform for sociale opfindelser, som har fået navnet Social+, vil hjælpe gode idéer til nye løsninger på sociale problemer på vej. I Social+ sidder eksperter i sociale opfindelser og innovation klar til at hjælpe sociale opfindere med at gøre deres ideer til virkelighed – uanset om opfinderne er offentligt ansatte, frivillige, direktører eller bare helt almindelige danskere med en god idé.

Mikrolån, som gør det muligt for langtidsledige og socialt udsatte at starte egen virksomhed. Intelligente babysimulatorer, der hjælper unge med udviklingshæmning med at finde ud af, om deres drømme om at få børn er realistiske. Det er eksempler på sociale opfindelser – og dem er der brug for flere af.

Danmark har et veludviklet velfærdssystem, som mange misunder. Men i forhold til lande, som vi normalt sammenligner os med, importerer vi ofte ideer til social fornyelse fra USA, Storbritannien eller Sverige frem for selv at udvikle dem.

- Der er behov for nye aktører i den sociale innovation. Uanset om man er offentlig ansat eller en helt almindelig borger, kan det være svært at komme frem med sine idéer. Det vil vi hjælpe med, siger Andreas Hjorth Frederiksen, som er leder af Social+.

Derfor vil Social+ ikke bare rådgive folk, der har gode idéer til sociale opfindelser. Platformen for sociale opfindelser vil også hjælpe helt nye idéer frem gennem bl.a. sociale opfindescamps og events landet over.

Det er Socialt Udviklingscenter SUS, der har taget initiativ til Social+.

Læs mere på socialeopfindelser.dk.

VI DU VÆRE MED TIL AT GØRE EN FORSKEL?

Foreningen Danske Patienter søger patienter og pårørende, der har overskud og lyst til at repræsentere de synspunkter og behov, som er vigtige for blandt andre folk med udviklingshæmning og pårørende i deres kontakt med sundhedsvæsenet.

En patient- eller pårørenderepræsentant er en person, der taler patienternes og de pårørendes sag, når man arbejder med nye projekter, løsninger og store beslutninger i sundhedsvæsenet.

Man kan tilmelde dig som pårørende- eller patientrepræsentant ved at gå ind på hjemmesiden patientrepraesentant.dk. Alle interesserede kan tilmelde sig.

Et godt samarbejde mellem pårørende, personale og beboere

Socialstyrelsen har udarbejdet et hæfte, som bidrager til at styrke samspillet og samarbejdet mellem voksne med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser, herunder mennesker med sindslidelser, som bor i botilbud, deres pårørende, samt personalet og ledelsen i botilbuddene. Indholdet i hæftet bygger blandt andet på erfaringer med formaliseret pårørendesamarbejde i Region Syddanmark og Vejle, Aalborg og Roskilde kommuner.

Hver kommune sin servicelov

AF SYTTER KRISTENSEN,
LEV'S LANDSFORMAND

Helle Thornings regering har besluttet at fremsætte et lovforslag med en såkaldt "præcisering" af, at kommunale serviceniveauer og økonomiske hensyn skal spille en større rolle i vurderingen af sager i det sociale ankesystem (dvs. i de sociale nævn og i Ankestyrelsen).

Lovforslaget, der er et resultat af den tidligere regerings økonomiaftale med KL, er unødvendigt og burde være endt i den nye regerings

Lovforslaget, der er et resultat af den tidligere regerings økonomiaftale med KL, er unødvendigt, og burde være endt i den nye regerings papirkurv

papirkurv. For uanset hvordan man end vender og drejer det, så er formålet med "præciseringen" at styrke de kommunale serviceniveaues betydning – og det vil med stor sikkerhed ske på bekostning af borgernes individuelle retssikkerhed. Endnu flere kommuner vil bilde sig selv ind, at de kan vedtage og træffe afgørelser efter deres egen lokale servicelov. En tendens, vi allerede kan spore flere steder.

Mens de nuværende regeringspartier var i opposition, var de indædte modstandere af planerne om denne "præcisering". De bakkede op om handicaporganisationernes markante modstand mod angrebet på ankesystemet – en modstand vi eksempelvis viste med det store protestmøde "Stop Hetzen" i Nyborg den 1. juni sidste år.

"Præciseringen" er ikke løsningen på kommunernes økonomiske problemer. Der er tale om symbollovgivning, der afleder opmærksomheden fra de reelle problemer på området. Og nogle gange kan jeg ikke frigøre mig fra den tanke, at dette også var KL's formål med at få "præciseringen" med i økonomiaftalen i sin tid.

Men selvom vi i Landsforeningen LEV er opsatte på at forsvare det eksisterende ankesystem, så betyder det jo ikke, at systemet er perfekt i dag. Langt fra desværre – og måske især ikke for mennesker med udviklingshæmning.

I dette nummer af LEV Bladet fortæller vi blandt andet om, hvordan stribevis af borgere i botilbud for tiden får frataget eller reduceret deres ledsageordning med den begrundelse, at de bor i botilbud. Kommunernes argument er, at beboerne får den nødvendige individuelle ledsagelse fra det faste personale i botilbuddene. Problemet er bare, at det får beboerne meget sjældent.

Men alligevel ankes fratagelser af ledsageordninger i alt for få tilfælde, og det er der i hvert fald to grunde til:

- For det første er mange af de borgere, som fratages ledsageordningen, i en meget sårbar retssikkerhedssituation. Mange har ingen pårørende, som kan hjælpe, og flere steder trues personalet i deres botilbud med fyring, hvis de hjælper borgeren med at klage.
- For det andet er det svært for borgeren at imødegå kommunens påstand om, at den nødvendige ledsagelse sker som led i botilbuddet – uanset hvor langt det så end er fra virkeligheden. Kommunen er nemlig ikke forpligtet til at dokumentere omfanget af individuel, selvvalgt ledsagelse som led i botilbuddet.

Den udvikling er ikke holdbar for et retssamfund. Muligheden for ledsagelse uden for botilbuddet er vital for tusindvis af mennesker med udviklingshæmning, og den manglende beskyttelse af deres retssikkerhed er problematisk. Det håber jeg, at socialministeren er enig i – og at hun vil rette op på. Det må i hvert fald ikke blive et anliggende, som blot overlades til kommunernes serviceniveauer. "Præcisering" eller ej.

Indretning af boligerne,
uddannelse af personalet
og stærkt fokus på tvær-
fagligt samarbejde skal
være med til at gøre det
nye bosted Grøndalsvænge
til et unikt sted i arbejdet
med mennesker med
udviklingshæmning med
demens

ET FYRTÅRN I demens arbejdet

Jeg står i elevatoren på det nye bosted Grøndalsvænge, ind træder den pædagogiske leder af stedet, der spørger, hvem jeg er. Jeg siger, at jeg hedder Lasse Rydberg, hvorefter han griner og siger, at det kaldes han også. Det viser sig, at Vivi, en af beboerne på Grøndalsvænge, af en eller anden grund har bevaret min kones navn i sin erindring – og mit navn klæber sig til det. Pedellen, som jeg møder senere, må også leve med at blive kaldt Lasse Rydberg af Vivi, selv om hun har kendt ham i mange år.

Vivi, der har Downs syndrom, har nemlig fået Alzheimers sygdom, og det går stærkt. Hun er lige flyttet ind i en bolig i et hus, der er beregnet til udviklingshæmmede med demenssygdomme.

BOLIG, MILJØ OG VIDEN

Grøndalsvænge er ikke kun en bolig for udviklingshæmmede med demens, det skal også fungere som et sted, hvor der kan udvikles viden om, hvordan man bedst hjælper og støtter disse beboere. Jeg spørger Anne-Grete Nielsen, der er sundhedsfaglig leder på Grøndalsvænge, hvorfor denne konstruktion. Hun svarer: - Jo mere du ikke kan overskue dit liv, jo mere har du brug for hjælp. Hjælpen er

både i den måde, boligen er indrettet på, og i det miljø boligen indgår i. Et vigtigt forhold er, at personalet er uddannet til at omgås mennesker med demens – hvordan afleder de dem, når de bliver ulykkelige, angst og forvirrede?

Anne-Grete Nielsen forklarer, at Grøndalsvænge gerne skulle blive et fyrtårn i demensarbejdet, derfor har stedet et tæt samarbejde med Rigshospitalet med tilknytning af neurologer. S sammensætningen af medarbejdere skal tillige tegne et billede af et bredt tværfagligt samarbejde, som inddrager flere personalegrupper, end man normalt ser på et bosted.

Uddannelsen af personalet er obligatorisk og omfatter kurser om aldring, demens, neuropædagogik og om de faglige strategier, der knytter sig til behandling og støtte. Det sidste kan være kurser om at bruge livshistorier til at bringe den enkelte beboers fortælling videre, når hun ikke selv kan mere.

INDRETNING

Grøndalsvænge rummer 50 boliger – 21 af disse er hovedsagelig beregnet til mennesker med Downs syndrom med demens. Den ældste beboer er født i 1928, den yngste i 1964 – der er rigtig mange i 40 og 50-års alderen.

Stedet er opdelt i mindre enheder (lejligheder og fællesarealer) med mellem

seks til otte beboere. Til hver enhed er der tilknyttet cirka seks fuldtidsstillinger. Herudover er der tilbud om fysio- og ergoterapi.

Lejlighederne er lyse og venlige og alle er indrettet med faste hjælpemidler. Udviklingen af en demenssygdom kan beskrives fra, at man er mobil til, at man har brug for lette hjælpemidler til, at man har brug for en kørestol, inden man finder sig selv i forglemmelse i fosterstilling.

Bostedet har sit eget hus liggende i sansehaven, hvor der er dagbeskæftigelse. Det ses som en integreret del af at leve et værdigt liv med indhold. Aktiviteterne er mangfoldige og kan minde om dem, andre seniorer vælger: Cafebesøg, udflugter, håndarbejde, lave puslespil, spille spil osv.

**" Jo mere du ikke
kan overskue dit liv,
jo mere har du
brug for hjælp"**

Levuk STU NATURGUIDE

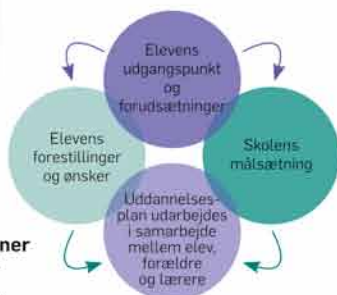
Indhold på Naturguide-linien

- Årets gang
- Dyr og træer
- Naturfærdigheder
- Brændebugning/bål
- Kanokursus – Pibergården i Nødebo
- Klatrekursus – Pibergården i Nødebo
- Tilberedning af mad på bål
- Overnatning ude
- Praktikkforløb
- Ungdomsliv i klubben

Planlagte ekskursioner

Storey Arms Outdoor
Education Centre, Wales

Individuelle uddannelsesplaner

I afklaringsforløbet udarbejder kontaktlærere, elev og forældre uddannelsesplan for den unge. Uddannelsesplanen opdateres løbende i forhold til elevens personlige, faglige og sociale udvikling.

Levuk STU

– særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse

Milnersvej 39A • 3400 Hillerød
www.levuk.dk • Telefon 48 24 42 17

Fantastiske FERICENTER SLETTE STRAND - ved Danmarks flotteste Vesterhavsmatur Nyheder på stribe:

- Nye MAXI speciallejligheder med runddækkende lofthejs
- Den gamle smedje - bondegård med heste og aktiviteter
- Ny aktivitetsleder - fra pandekager til jungleoplevelser
- Multibane til hockey, basket, volley m.m.
- Trænings- /genoptræningscenter med specialmaskiner
- Tilbud om velvære, kur- og rekreation
- Svømmehal med lofthejs og 32 grader
- Ture i hestevogn og (handikap -) ridning

NYHED: KUR- OG REKREATIONS-CENTER - MED MULIGHED FOR TILSKUD FRA DANMARK

Havbåde på stranden, Hjortdal Dyrefarm,
Nordsøakvariet m.m

Værs'go: 3 døgn fra 1550,-
(Hel lejl. i lavsæson excl. el.
Tillæg for speciallejlighed)

Vores speciale:
"Aktiv ferie med det hele"
- for grupper

Slettestrandvej 142
DK-9690 Fjerritslev

FERIECENTER
Slettestrand

Tlf. 98 21 70 44 · Fax 98 21 75 44
E-mail: mail@slettestrand.dk · www.slettestrand.dk

Nordatlantens Brygge

Nordatlantens kulturelle centrum midt i København

Oplev den bedste kunst og
kultur fra Færøerne, Island
og Grønland

Se mere på www.bryggen.dk

Strandgade 91 Christianshavn 1401 Kbh. K

Udviklingshæmmede bliver ældre og ældre

AF ARNE DITLEVSEN ■ FOTO: HANS JUHL

Gennemsnitsalderen for mennesker med udviklingshæmning er stærkt stigende. Og det er godt, for det betegner i virkeligheden en normalisering. Men samtidig betyder udviklingen også et udvidet behov for boliger og tilbud til ældre udviklingshæmmede. Og det er en stor udfordring for kommunerne

Antallet af mennesker med udviklingshæmning på over 65 år forventes at stige med 2356 personer, eller 27 procent, fra 2010 til 2020. Det giver en række store udfordringer for landets kommuner. Kommunerne påpeger selv følgende fire hovedudfordringer: Boliger – både antal og indholdsmæssigt – demens, særlige personalemæssige udfordringer og samspillet mellem somatiske ydelser og den sociale indsats.

Det fremgår af undersøgelsen "Ældre udviklingshæmmede", som Servicestyrelsen (nu Socialstyrelsen) udgav i 2011.

Med den forventede stigning i antallet af ældre udviklingshæmmede fortsætter den tendens, som i virkeligheden har gjort sig gældende i de seneste 50 år, nemlig at den gennemsnitlige levetid for mennesker med udviklingshæmning er steget langt mere markant end for den øvrige befolkning.

Ifølge "Ældre udviklingshæmmede" er stigningen sket for alle grupper af udviklingshæmmede, men mest markant er den øget for personer med udviklingshæmning i let grad. Det betyder, at de ældre udviklingshæmmede generelt er udviklingshæmmede i let grad. Men erfaringen viser, at der er en relativ stor andel i gruppen af ældre udviklingshæmmede, som bliver demente – 3-4 gange så mange, som i den øvrige

Læs mere om aldring og udviklingshæmning på

- Center for Oligofrenipsykiatri oligo.dk
- Nasjonalt kompetansesenter for aldring og helse aldringoghelse.no

befolkning. Demensen starter desuden i en relativ tidlig alder (40 år eller tidligere).

HVORNÅR ER MAN GAMMEL?

64 kommuner har besvaret de spørgsmål, der ligger til grund for undersøgelsen. Og samlet set er der en klar forventning om, at antallet af ældre udviklingshæmmede vil stige med de udfordringer, det vil give. Men kommunerne har et meget forskelligt billede af, hvad det reelt vil betyde for dem. Kun få kommuner har således foretaget en decideret vurdering af, hvad botilbud til ældre udviklingshæmmede egentlig skal omfatte.

Det kan også være en udfordring i sig selv at vurdere, hvornår en person med udviklingshæmning er "ældre". Mange kommuner stiller i undersøgelsen spørgsmål ved anvendeligheden af den kronologiske alder, når vi taler om mennesker med udviklingshæmning, fordi de mener, at den adskiller sig i forhold til den øvrige befolkning. Rapporten henviser selv til flere udenlandske undersøgelser, som peger på det samme, nemlig at udviklingshæmmede ældes tidligere end resten af befolkningen – ifølge flere undersøgelser allerede ved 45 års alderen.

... der er en relativ stor andel i gruppen af ældre udviklingshæmmede, som bliver demente – 3-4 gange så mange, som i den øvrige befolkning.

Hovedudfordringerne

Rapporten "Ældre udviklingshæmmede" nævner en række udfordringer i forhold til at tilpasse ydelser mm. til stigningen i antallet af ældre udviklingshæmmede. Her er en oversigt over nogle af hovedudfordringerne:

Boliger

- Stigende efterspørgsel efter boliger
- Svært at fremtidssikre byggeriet, fordi der mangler viden om målgruppen
- Ældre og raske udviklingshæmmede har andre behov end alderdoms-svækkede
- Udviklingshæmmede med demens har særlige behov for genkendelighed, overskuelighed, tryghed og nærhed i relation til boligen

Samspil med somatiske ydelser

- Stigning i antallet af udviklingshæmmede, der får livsstilssygdomme så som diabetes, overvægt og hjerte-/karsygdomme
- Med øget levetid øget nedslidning i bevægeapparatet og tab af færdigheder
- Behov for høj grad af tværfaglighed – og et stort behov for at nytænke personalesammensætningen

Særlige personalemæssige udfordringer

- Det stigende antal ældre og demente udviklingshæmmede stiller stigende krav til både de faglige kompetencer, til samspillet mellem forskellige faglige kompetencer samt til personalesammensætning og -normering
- Det pædagogiske personale mangler viden om aldring og aldringsprocesser

Demens

- Mangel på særlige tilbud til udviklingshæmmede med demens
- De personalemæssige kompetencer skal opdateres
- Den lægelige udredning af demens hos udviklingshæmmede er afhængig af en systematisk indsamling af observationer

Mange personer med Downs syndrom udvikler demens. Ved at følge den enkelte person nøje kan man sikre, at han eller hun får den rigtige hjælp

AF LASSE RYDBERG ■
FOTO: HANS JUHL

Alzheimers

og Downs syndrom

Næsten alle med Downs syndrom har meget stor risiko for at få demenssygdommen Alzheimers. Demens betegner en række symptomer med svækkelse af hjernens funktioner: Hukommelse, tænkkeevne, følelsesliv og/eller personlighed – altså et syndrom. Demens er altid en følge af sygdom og ikke en følge af aldring i sig selv.

Alzheimers sygdom kan blandt andet forklares ved, at nogle proteinstoffer i hjernen ikke nedbrydes, men hober sig op omkring nervebaner, og der sker også forandringer i nerveceller, så de efterhånden går til. Proteinstofskiftet styres af informationer, der ligger i det 21. kromosom, og for netop personer med Downs syndrom er der noget galt med det 21. kromosom, som kan forklare problemerne med proteinstofskiftet.

Anne-Grete Nielsen er sundhedsfaglig leder på det nye bosted Grøndalsvænge, som er et særligt botilbud til ældre mennesker med udviklingshæmning, hvoraf en del er demente eller på vej ind i denne sygdom. Jeg har mødt Anne-Grethe Nielsen for at få en forklaring på udbredelsen af demens hos mennesker med Downs syndrom.

PERSONER MED DOWNS SYNDROM BLIVER ÆLDRE

Alzheimers sygdom rammer et overvældende antal personer med Downs syndrom. Det har man opdaget, efterhånden som disse begyndte at blive ældre og ældre. Anne-Grete Nielsen viser mig

en tabel over, hvor gamle personer med Downs syndrom i gennemsnit blev fra 1920 og til 1990'erne.

Der er mange forklaringer på, at denne gruppe blandt udviklingshæmmede ikke bliver så gamle, men der er især to forhold, der gør sig gældende: Personer med Downs syndrom har ofte hjerteproblemer, og de er mere udsatte for infektioner end andre. Gennembruddet for hjertekirurgi og opfindelse af antibiotika i sidste del af det 20. århundrede betød, at de fik et længere liv, selv om gennemsnitsalderen i forhold til befolkningen i almindelighed er lav.

År	1920	1940	1950	1960	1993	1995
Gnsn. levealder	9,0	13,5	18,3	30,5	55,9	55,8

Før mennesker i 50 års alderen med Downs syndrom er der rigtig mange, der får en funktionsnedsættelse forårsaget af demens. I 60 års alderen møder vi stort set ikke nogen, der ikke er ramt af sygdommen

EN SYGDOM DER STARTER TIDLIGT I LIVET

Forandringerne i hjernen (forekomsten af senile plaques og neurofibrillære tangels) hos mennesker med Downs syndrom indtræder allerede i ungdommen og forøges stærkt i 30-års alderen.

- For mennesker i 50 års alderen med Downs syndrom er der rigtig mange, der får en funktionsnedsættelse forårsaget af demens. I 60 års alderen møder vi stort set ikke nogen, der ikke er ramt af sygdommen, men der er nogen, der går fri, selv om de er bærere af de neurologiske forhold, der betinger sygdommen, forklarer Anne-Grete Nielsen.

Anne-Grete Nielsen fortæller, at er man opmærksom på de forandringer, der skyldes Alzheimers sygdom, vil man for mange i 30-års alderen opleve forandringer.

- Når de fylder 40 år, følger vi dem i det omfang, det kan lade sig gøre, idet vi blandt andet udfylder et demensskema. Det kan godt være, at det udfyldte skema ikke umiddelbart kan fortælle, om man står med en person med begyndende demens. Men pointen er, at man med mellemrum udfylder skemaet. Ved at sammenligne skemaerne kan man måske konstatere forandringer hos de undersøgte – der var noget de kunne bedre før, noget de er ved at miste nu, eller deres adfærd er ved at ændre sig. Ændringerne kan tegne et billede af, om vedkommende er ramt af sygdommen.

Processen med at anvende det samme skema med mellemrum kan afdække ændringer hos personer, som i forvejen opleves som svagt fungerende.

Det er vigtigt at vide, om en funktionsnedsættelse skyldes demens, eller om der kan være andre årsager.

- Vi prøver med blodprøver at få testet, om der kan være andre forklaringer – for eksempel kan for lavt stofskifte

eller infektion medføre demenslignende reaktioner. Men det kan jo behandles medicinsk. Er der tale om demens, er det også en vigtig at vide, fordi der så kan være mulighed for at give demensmedicin, som kan nedsætte den hastighed, som sygdommen udvikles med. Det er selvfølgelig også vigtigt for personalet at vide, om de har den rigtige tilgang til den enkelte person.

SYMPTOMER PÅ ALZHEIMERS SYGDOM

Kendetegnet på Alzheimers sygdom kan nemt huskes på de fem A'er, symptomer som normalt udvikler sig i den rækkefølge, de her er noteret:

Amnesi: Nedsat hukommelse

Afasi: Ændret sprog

Agnosi: Ændret opfattelsesevne

Aprasi: Ændret funktionsevne

Adfærdsforstyrrelse: Motoriske funktion, tidsorientering, ændringer i følelsesmæssig funktion, basale færdigheder m.m.

Demens-skemaet omfatter disse områder, hvor man følger, om der tegner sig ændringer. Anne-Grete Nielsen påpeger, at det ofte er overdrevne følelsesmæssige reaktioner, der er tegn på en begyndende demens. Vedkommende oplever i starten, at der er noget, de kunne, men ikke kan håndtere mere, og det er voldsomt frustrerende. Eller som Anne-Grete Nielsen også formulerer symptomerne ved demens: "Forvirring, ængstelse, irritabilitet og angst".

FÆRRE MED DOWNS SYNDROM

Der fødes færre mennesker med Downs syndrom end tidligere på grund af, at forældre har fået udvidet mulighed til at fravælge at gennemføre svangerskabet. Tidligere blev der født omkring 60 børn med Downs syndrom om året. I dag fødes der cirka 20 om året.

Men der vil gå en hel del år, før antallet af boliger til mennesker med Downs syndrom med demens vil blive ledige til andet formål. Måske vil man til den tid have løst nogle gåder om proteinet.

Pamhulegård handicap venlig feriebolig

700 m² dejligt stort landhus beliggende på stor naturgrund i Pamhule midt i den smukke danske natur. Her er du tæt på skov, strand og vand. Huset ligger med skøn udsigt over Pamhule sø. Huset har 10 dobbelt værelser alle med eget badeværelse.

Husets samlingspunkt er det enorme køkkenalrum, som er indrettet med stort åbent køkken, stor spiseafdeling og i åben forbindelse med sofa/fjernsynsafdeling.

Tilhørende er stort pool rum med 60 m² stor pool med lille separat børnepool samt spa og sauna. Der er også tilstødende aktivitetsrum, hvor der kan spilles bold mv.

Inden for få km. afstand forefindes stor dyrehave samt skov. Kort afstand til domkirkebyen Haderslev med sine hyggelige gamle huse og stemningsfulde torv med små cafeer samt masser af gode shopping muligheder. Samtidig er der kort afstand til flere dejlige badestrande.

Huset er meget handicapvenligt uden trapper og der er skinne med hejs over poolen. Der er også toiletstol, lift samt toiletstøtte på toiletterne.

Huset udlejes på ugebasis med skiftedag lørdag. Prisen er DKK 12.500,- for januar-marts samt november og december. For øvrige mdr. er prisen DKK 15.000,- inkl. forbrug. Rengøring og sengelinned kan bestilles ved booking.

Få mere information på www.pamhulegaard.dk eller ring på 51 29 30 42 for nærmere information og booking.

Et liv inden for murene

AF THOMAS GRUBER,
POLITISK KONSULENT I LEV ■

Muligheden for mennesker med udviklingshæmning for at få ledsagelse er helt utilstrækkelig. Det betyder, at mange bliver låst til deres bolig – og med et meget begrænset netværk. Det fremgår af en ny undersøgelse fra Socialpædagogisk Landsforbund

Mennesker med handicap har mulighed for at få ledsagelse via den såkaldte ledsageordning, så de kan deltage i individuelle og selvvalgte aktiviteter uden for boligen, for eksempel shopping, biograftur eller besøg hos venner og familie. Ledsageordningen skal blandt andet give mennesker med handicap mulighed for at opretholde et socialt netværk med mennesker uden for deres bolig. Desværre er det langt fra alle, der har brug for ledsagelsen, som rent faktisk får den.

INGEN LEDSAGELSE – INTET SOCIALT NETVÆRK

En undersøgelse fra Socialpædagogisk Landsforbund (SL), der blev offentliggjort først i januar, viser, at alt for mange mennesker med handicap ikke får den ledsagelse, de har behov for – og som de har krav på. Næsten en tredjedel af respondenterne i undersøgelsen, det vil sige pædagoger og ledere i diverse tilbud, svarer, at ingen af borgerne i det tilbud, hvor de arbejder, får de 15 timers ledsagelse om måneden, som de har

krav på efter ledsageordningen. Samme andel svarer, at beboere med behov for ledsagelse "slet ikke" eller "i ringe grad" har mulighed for at deltage i fritidsaktiviteter uden for botilbuddet.

Det er især beboere, der har behov for ledsagelse, som har dårlige muligheder for at deltage i aktiviteter uden for boligen. Blandt beboere, der kan færdes uden ledsagelse, er det "kun" 14 procent, der angives at have ringe mulighed for at deltage i aktiviteter uden for botilbuddet.

Og de utilstrækkelige muligheder for ledsagelse har meget direkte konsekvenser for borgerne. Cirka en fjerdedel af dem, der medvirker i undersøgelsen, mener, at der er "få" eller "ingen" af beboerne i botilbuddet, der har et socialt netværk.

FORRINGELSE AF LEDSAGEORDNINGEN

Henvendelser til LEVs rådgivning og meldinger fra LEVs kommunekredse

viser, at nogle kommuner aktuelt er i gang med yderligere forringelse af mulighederne for ledsagelse for beboere i botilbud. I rådgivningen er der jævnligt henvendelser om borgere, som har fået forringet eller ligefrem frataget deres ledsageordning. Og det samme oplever tillidsfolkene i nogle af LEVs kommunekredse.

Nogle kommunekredse vurderer, at omfanget af tildelte ledsageordninger er uændret de seneste to år. Men der er også flere af kredsene, som har erfaret, at borgere i botilbud enten får frataget deres ledsageordning eller får reduceret timetallet. Nogle steder er det tilmed et større antal borgere, som mere eller mindre samtidigt får frataget deres ledsageordning.

En af de begrundelser, som oftest anvendes, når kommunerne fratager eller forringer en ledsageordning, er, at beboeren får ledsagelsen fra personalet i botilbuddet. Tanken er så at sige, at beboeren i botilbuddet ikke behøver en

ledsageordning, fordi han eller hun kan få al nødvendig ledsagelse af det personale, som er ansat i botilbuddet. Men sådan går det desværre langt fra altid. Bostederne yder en vis individuel ledsagelse fra personalet, men det sker kun sjældent i det omfang, som beboeren ville kunne få via ledsageordningen.

I SL's undersøgelse angiver respondenterne netop, at personalemangel er en af de væsentlige grunde til, at beboerne ikke får den nødvendige ledsagelse.

Landsforeningen LEVs formand Sytter Kristensen mener, at situationen er uholdbar:

- Kommunernes angreb på ledsageordningen for beboere i botilbud er bekymrende. For mange mennesker med

udviklingshæmning er ledsagelse helt afgørende for deres muligheder for at opretholde deres sociale netværk og for at komme rundt i deres lokalmiljø. Når der ikke er mulighed for ledsagelse, så er resultatet for mange af beboerne en form for indespærring i deres botilbud.

- Kommunernes begrundelse for at fjerne ordningerne holder ikke en meter. Jeg vil i hvert fald gerne se resultatet, hvis kommunerne blev pålagt at levere dokumentation for, hvor meget individuel og selvvalgt ledsagelse botilbuddenes personale yder til den enkelte. Den dokumentation leveres ikke i dag, og det synes jeg faktisk er et grundlæggende retssikkerhedsproblem.

SPØRGSMÅL STILLET TIL SOCIALMINISTEREN

Problemerne med ledsageordningen har også opnået interesse på Christiansborg. Medlem af Folketinget for Dansk Folkeparti, Karina Adsbøl, har således stillet en række spørgsmål om emnet – eksempelvis: "Hvilke muligheder har borgere, som har fået reduceret timetallet i deres ledsageordning på grund af ophold i botilbud, for at forlange dokumentation for omfanget af den ledsagelse, som leveres som led i tilbuddet?"

Der er ikke kommet svar fra ministeren endnu, men når de foreligger, kan de findes via lev.dk.

OM SL'S UNDERSØGELSE

Socialpædagogernes undersøgelse er gennemført i løbet af sommeren 2011, og foruden spørgsmålet om ledsagelse er der blandt andet spurgt om borgerens selvbestemmelse, muligheden for selv at vælge sin egen bolig og konflikter mellem beboere. De i alt fire rapporter om undersøgelsen kan findes på www.sl.dk.

OM LEDSAGEORDNINGEN

Ledsageordningen efter servicelovens § 97 og § 45 (unge mellem 16-18 år) er en værdifuld ordning for mange med udviklingshæmning. Den giver mulighed for at tage del i livet uden for boligen – besøg hos venner og familie, fritidsaktiviteter, shopping osv. Helt almindelige – og individuelt valgte – aktiviteter, som er vigtige for at leve en almindelig og meningsfuld tilværelse og for inklusion i det omgivende samfund. Der kan bevilges 15 timers ledsagelse om måneden.

Ledsageordningen er tænkt som en slags "arme og ben" – eller "øjne og ører" – for mennesker, som ikke kan færdes på egen hånd på grund af et handicap. Ledsagelsen er ikke en pædagogisk indsats, men en praktisk bistand til at komme rundt. For at få ledsageordningen er det derfor en forudsætning, at man kan klare sig uden pædagogfaglig hjælp i forbindelse med ledsagelsen. Hvis man ikke kan klare sig uden pædagogfaglig hjælp under ledsagelsen, så skal man have ledsagelse af personalet i det (pædagogfaglige) tilbud, man til dagligt får støtte fra, typisk et botilbud.

En særlig regel i ledsageordningen betyder, at kommunerne kan trække timer fra i de 15 timers ledsagelse månedligt, hvis man bor i et botilbud. Tanken bag denne regel er, at beboere i botilbud forudsættes at få en vis individuel ledsagelse fra personalet i botilbuddet. Egentlig burde der foretages en konkret vurdering af, hvor meget individuel ledsagelse den enkelte får via tilbuddet, men det sker i praksis ikke. De fleste kommuner har en slags "skuffe-regel", hvor man har besluttet, at ophold i et botilbud betyder, at ledsageordningen reduceres med for eksempel fem eller syv timer månedligt.

Der er tilsyneladende ikke krav om, at kommunen – eller botilbuddet – skal dokumentere, hvor meget individuel ledsagelse den enkelte rent faktisk får via personalet i botilbuddet, og derfor er borgerne efterladt i en urimelig retssikkerhedssituation uden reelle muligheder for at få den ledsagelse, de har krav på – og som kommunen har tildelt dem.

Her er feriehusene hvor man føler sig velkommen med kørestol

Pragtfulde luksus Birksø bjælkehuse hvor der er kælet for detaljerne, for at give optimale forhold for handicappede. Opfylder alle tilgængelighedskrav for bevægelsehandicappede.

Samsø, Limfjorden, Falster
og Sjællands Odde

- 4 huse i Trend ved Limfjorden.
- 2 huse på Samsø - Sælvig og Nordby.
- 6 huse i Marielyst på Falster.
- 3 huse i Vig ved Sjællands Odde.

Her er tale om rigtig nybyggerstil, indrettet med tidens krav til luksus, og det meget rustikke materiale skaber en helt speciel atmosfære både ude og inde.

- Feriehusene er 108-124 m² + 6-20 m² overdækket terrasse.
- Plads til 6-12 personer, heraf 2-6 kørestolsbrugere.
- Husene i Vig er 170 m² med 10-12 sovepladser.

**Godkendt af
Dansk Handicap
Forbund**

“Besigtigelsen var en yderst positiv oplevelse, det bedste jeg har set i privat regi.”

Bygge og trafikpolitisk udvalg
Dansk Handicap Forbund

“Vi har besøgt stedet og kan stærkt anbefale dette, som må betragtes som et ferieparadis for kørestolsbrugere.”

John og Bjarne
Handi-Travel-Info

- Priser fra kr. 4.050/uge

Hvis du vil bygge dit eget handicapegnede hus kontakt:
Birksø Huse ApS Tlf. 86 84 58 18

Læs mere og se flere fotos på
www.cimbria-ferie.dk
Eller rekvirer brochure på
Tlf. 2673 6922

AF THOMAS GRUBER, POLITISK KONSULENT I LEV ■

Fra de hvide kitler til de nye institutioner

Landsforeningen LEV blev dannet den 20. januar 1952. Og præcis på dagen 60 år efter kunne LEVs landsformand, Sytter Kristensen, indlede foreningens jubilæumskonference med en tale om årtiers fremskridt, som nu er kommet gevaldigt under pres

60 års udvikling fra lægestyrede centralinstitutioner til gradvist bedre boligforhold, bedre pædagogik og større samfundsmæssig anerkendelse. Fremskridtene har været gradvise, men retningen har der aldrig været tvivl om. Men de seneste år er nogle af de centrale værdier bag denne handicappolitiske udvikling kommet under pres. Det skal vi i LEV arbejde hårdt for at bekæmpe,

sagde Sytter Kristensen på jubilæumskonferencen.

Hun indledte konferencen med et tilbageblik på det, som var udgangspunktet for grundlæggerne af LEV i 1952.

”Kravet om et hjem – ganske som alle andre – var også med helt fra start. Faktisk er det tankevækkende, at den legendariske Esther Tuxen allerede i sin tale ved det første landsmøde i LEV i 1952 proklamerede: >>...husk på at den evnesvage måske for livstid skal opholde sig på en anstalt, derfor må have et hjem. Et hospital er ikke et hjem, det er et koldt og rent sted, hvor man skal opholde sig i kortest mulige tid, der er ingen hygge<<. Mennesker med udviklingshæmning har krav på et hjem og skal ikke være henvist til et liv på andre menneskers arbejdsplads. Det er den formulering, jeg bruger i dag – men

når det kommer til stykket er forskellen jo ikke så stor.”

Herefter gennemgik Sytter Kristensen kendetegn ved de seneste 60 år i LEVs historie. Hun understregede blandt andet, hvordan Landsforeningen opnåede betydelige sejre i 80'erne og 90'erne. Pædagogikken ændrede sig i en mere udviklingsoptimistisk retning, og retten til eget hjem blev anerkendt i sociallovgivningen i 1998. Mange

Der er en værdikamp, som skal kæmpes, og som skal vindes. Og det er jeg sikker på, at vi kan, når vi forener alle de mange gode kræfter i LEV

udviklingshæmmede har stadig små og helt utidssvarende boliger – et helt liv på 10 eller 15 m2 med bad på gangen. Men tusindvis af mennesker med udviklingshæmning har siden sovesalenes tid fået bedre og mere værdige boligforhold.

Også retten til meningsfuld beskæftigelse og et dagligt miljøskifte blev anerkendt i løbet af 80'erne og 90'erne,

Dacapo Teaterets små scener satte gang i mange diskussioner på konferencen.

UD OVER SCENEKANTEN

Dacapo gennemspillede i alt fem scener om livet i boliger for mennesker med udviklingshæmning gennem tiderne. Mellem hver scene var der uddybning og refleksioner fra de seks paneldeltagere og gæsterne i salen. Paneldeltagerne var Susanne Nour, afdelingsleder i Institut for Menneskerettigheder, Birgit Kirkebæk, forsker med mangeårig interesse for den historiske udvikling i bo- og livsvilkår for mennesker med udviklingshæmning, Ib Poulsen, direktør for Socialt Lederforum, Marie Sonne, næstformand i Socialpædagogerne, Lisbeth Jensen, formand for ULF og Sytter Kristensen, formand for LEV.

Dacapos scener viste både fokus på dilemmaer i det helt konkrete samspil mellem den enkelte og hans eller hendes kontaktpædagog – og på samspillet med pårørende.

Debatten løftede sig dog ofte fra det

helt konkrete niveau. Og konferencen fik dermed fokus på institutionen som rammen om det levede liv.

FREMTIDEN

Jubilæumskonferencen var en markering af LEVs første 60 år. Men målet var også at give deltagerne lejlighed til at se ind i krystalkuglen og komme med nogle bud på, hvordan vi kommer videre. Dacapo startede den diskussion med en scene, hvor et botilbud skal flytte ud i et nedlagt plejehjem. Her er der masser af store fællesrum. Og maden leveres fra et centralkøkken. Beboerne skal bare trænes i at bruge mikrobølgeovnen! Den scene gav stor genlyd i salen – og en række kommentarer fra panelet, bl.a.:

Ib Poulsen fra Socialt Lederforum:

- Vi er tilbage ved, at det er dem, der ikke ved noget, der bestemmer. Hvordan får vi en dialog om det? Der er behov for nogle nye flipperpædagoger, som vil være med til at ændre verden.

Med flipperpædagoger henviste han til Marie Sonne, der selv i sit oplæg havde fortalt om, at hun var med blandt de "flipperpædagoger", som revolutionerede pædagogikken over for udviklingshæmmede i 1970'erne.

Susanne Nour fra Institut for Menneskerettigheder:

- Inklusion og inddragelse er de fineste principper i FN's handicapkonvention. Men heri er de jo kun ord. Det kræves, at der investeres i udvikling af nye pædagogiske kompetencer, hvis det skal blive til mere end det.

Birgit Kirkebæk, forsker:

- Det er særligt vigtigt at arbejde med kompetencerne på det kommunikative område. Hvordan bliver vi i stand til at høre og forstå den enkelte, så der ikke tales hen over hovedet på ham eller hende?

Lisbet Jensen fra ULF var helt enig:

- I dag er der meget med, at udviklingshæmmede skal bestemme over eget liv. Men ja ja, hvordan arbejder pædagogerne med det? Virkeligheden er ikke sådan, som vi gerne vil have den.

Sytter Kristensen lukkede konferencen med en tak til panelet og debatten i salen. Og hun slog fast, at nu har LEV fået en række vigtige input til det arbejde, der venter landsforeningen i de kommende år.

Gæsterne på jubilæumskonferencen sluttede den mørke januardag af med en reception, hvor LEVs første 60 år blev fejret med vin, pindemadder og chips.

Har familien brug for hjælp?

Kildebjerget tilbyder

- Efterskolelignende ophold for unge med særlige behov fra 15 – 18 år
- Ungdomsmiljø, praktik/undervisning
- Oplæring i "klar dig selv"
- Ungdomsuddannelse, STU 18 – 25 år
- Afklaringsforløb – dokumentation – afdækning – træning – læring – udvikling
- Bofællesskab/kollegium 18 – 28 år.
- Erhvervsforløb/træning i samarbejde med jobcenter
- Praktik i virksomheder – sigter mod arbejde til alle
- Relationer for udviklingshæmmede – unge med særlige behov
- Vi skaber fællesskaber for livet
- Vi møder eleven hvor den unge er

Kildebjerget er også specialfolkeskole – STU – socialpædagogik

KILDEBJERGET

Kildebjerget, Sanatorievej 1, 7140 Stouby
Tlf. 7847 9700 | www.kildebjerget.dk

GLAD FAGSKOLE

Glad Fagskole tilbyder ungdomsuddannelse for unge med særlige behov/STU i et i et spændende, alsidigt og kreativt produktions- og uddannelsesmiljø med følgende faglinjer:

TEATER, RADIO, ANIMATION TV, KØKKEN, DESIGN, SERVICE

Der er løbende optag – og flere ledige pladser i 2012.
Henvendelse til: forstander Annette Riisager, riisager@tv-glad.dk mobil: 4225 0442

Find mere info på: www.tv-glad.dk/fagskole

Glad Fagskole er etableret hos TV-Glad i 2004 med støtte fra Arbejdsmarkedsstyrelsen og er et unikt og eksperimenterende læringsmiljø målrettet mennesker med funktionsnedsættelse.

Vi værdsætter originalitet, faglighed og livsglæde.

Glad Fagskole · Rentemestervej 45-47 · 2400 København NV
www.tv-glad.dk/fagskole

GLAD FAGSKOLE

Teater

TV

Køkken

Service

Design

Animation

Radio

NYHED !

Ny faglinje med partnerskabsaftaler

SOLUND MUSIK-FESTIVAL

Tirsdag 12. juni: Tørfisk, Jørn Rosenville & Frontseat, Brdr. Olsen, Peter & De Andre Kopier og "Den Store Skanderborg Aften"
Gratis adgang til tirsdagens koncerter, hvis du har købt billet til festivalen.

Onsdag 13. juni: Skole- og bb. bands, Kandis, Alphabeat, Lilholt med Copenhagen Drummers, Hej Matematik, Magtens Korridorer, Sys Bjerre, Rasmus Nøhr, Rasmus Walter, Richard Ragnvald, 2be1, Bjørn & Okay, Superspark, Kris Hermann, Johnny Madsen Jam, Snejgast

Torsdag 14. juni: Skole- og bb. bands, Birthe Kjær, Rasmus Seebach, Kim Larsen & Kjukken, Danser Med Drengene, Fede Finn & Funny Boyz, Ib Grønbech & Sixpack, Carpark North, UFO, Bli' Glad, Susanne Lana, Kisser & Søren, Tom Donovan, Jes Holtsø band, The American Gospel Choir, Jacob Jensen Band

Ret til ændringer forbeholdes

Priser 2012

1-dagsbillet 350 kr. · 2-dagsbillet 575 kr.
Camping 35kr./nat · Morgenmad 50kr.
Indendørs overnatning 50 kr./nat

**Billetsalget starter
mandag d. 5. marts kl. 9.00 på
telefon 86 52 55 66**

Spørgsmål vedr. din bestilling kan KUN!! ské på telefon 86 52 55 66, (sv. døgnet rundt). Indtil betalingsfristen d. 23. marts, kan du i begrænset omfang ændre din bestilling på tlf. 86 52 55 66 i tidsrummet 10.30 - 12.00.

Vi udsender fortrykte girokort. Du skal indbetale således, at vi har indbetalingen **senest den fredag d. 23. Marts.**

NYT! NYT! Ikke solgte billetter sælges ved indgangen. Tjek billetstatus på www.solundfestivalen.dk eller ring 21 36 14 62 på dagene.

HUSK at du har mulighed for at købe - og sælge billetter: www.solundfestivalen.dk (gå i forum og opret profil).

TIRSDAG DEN 12. JUNI
ONSDAG DEN 13. JUNI
TORS DAG DEN 14. JUNI

2012

TEKST OG FOTO: CHRISTOPHER GLIMBERG RØNNE ■

Karsten Andersen får hjælp af it-tovholder Klaus Jensen til at tilmelde sig Herbor på nettet.

DIGITALE FRUSTRATIONER

Digitaliseringsbølgen skyller henover landet og giver en effektiv og rationel kommunikation mellem borger og stat. Men mennesker med udviklingshæmning er en af de grupper, der kan komme alvorligt i klemme, når togkort, bankbøger og breve udfases

Fandtes denne mulighed ikke, så ved jeg ikke, hvor vores borgere skulle gå hen. Så ville det for en stor dels vedkommende være en katastrofe.

Leder May-Britt Hansen om nødvendigheden af it-kurser i Klub Næstved.

Der skal ydes en helt særlig indsats, hvis mennesker med udviklingshæmning skal gøres klar til den nationale digitaliseringsstrategi, der i 2015 skal gøre danskernes kommunikation med kommune og stat "papirløs".

Vi har besøgt Klub Næstved – et klubtilbud for unge udviklingshæmmede i Næstved. Her forsøger man gennem kurser at gøre brugerne parate til de digitale tider. Men kommunale besparelser truer med at lukke de populære kurser.

Den fællesoffentlige ambition er klar som den endeløse krystal blå februarhimmel. Fremtiden skal være så papirløs som muligt. Nationens status som et af verdens mest it-parate skal udnyttes til at spare penge, papir og praktiske problemer. Regeringen, Kommunernes Landsforening og Danske Regioner følger den nye ambitiøse digitaliseringsstrategi for 2011-2015, der skal gøre danskerne digitalt selvhjulpne senest i 2015. Men på bagsmækken af det digitale lyntog har mange mennesker med udviklingshæmning vanskeligt ved at hænge på de politiske ambitioner.

EN KATASTROFE

I Klub Næstved, et klubtilbud for kommunens voksne beboere med udviklingshæmning, mærker man de praktiske konsekvenser af de papirløse visioner. Leder af Klub Næstved, May-Britt Hansen fortæller:

- Vores borgere bliver hægtet af, når flere og flere ting foregår på internettet. Konsekvenserne for mange af borgerne bliver en følelse af, at der foregår noget i samfundet, som de ikke er en del af.

Klubben har gennem flere år gennemført it-kurser for klubbens brugere. På fire bærbare pc'ere, som Klub Næstved fik bevilliget af kommunens socialudvalg, er der én gang om ugen undervisning i brugen af IT. I hold på mellem to og fire deltagere undervises i mulighederne på nettet og brugen af computer samt kommunikation med det offentlige. Men de populære kurser, der har givet brugernes digitale færdigheder et kraftigt løft, er i fare på grund kommunale besparelser. Dermed risikerer Klub Næstveds brugere at miste en nødvendig genvej til at holde trit med den stigende digitalisering.

May-Britt Hansen: - Vi ved ikke, om vi kan beholde ressourcerne til at afholde kurserne. Foreløbig humper vi os igenem. Vi skal i gang med en ny runde af kurser, men vi ved ikke, om det bliver den sidste. Vores borgere kræver en meget intensiv undervisning, for at de kan få det nødvendige udbytte af it-kurser-

ne. Man skal have god tålmodighed, og ofte er man nødt til at forklare tingene på en alternativ måde.

May-Britt Hansen fortsætter: - Fandtes denne mulighed ikke, så ved jeg ikke, hvor vores borgere skulle gå hen. Så ville det for en stor dels vedkommende være en katastrofe. Nogle borgere er heldige at have en familie, der kan hjælpe, når de kommer på besøg. Men det er langt fra alle.

NÅR IKKE ALLE SKAL HØRE DET

Undervisningen i Klub Næstved foregår i moduler, som borgerne kan tage i deres eget tempo i klubben, der hører under socialpædagogisk center Næstved. I dag findes der en bred vifte af muligheder, programmer og andre hjælpemidler, der letter mennesker med udviklingshæmnings tilgang til brugen af IT. Men det er afgørende, at der findes kompetent personale, der kan vise og forklare mulighederne. Leder May-Britt Hansen:

- Brugere skal kende mulighederne for at kunne bruge dem. Og det er ikke altid, at de muligheder, der findes, kan erstatte den personlige vejledning. For eksempel kan oplæsningsstøtte ikke

Indhold på Idrætsguide-linien

- Undervisning og træning i forskellige idrætsgrene og idrætsformer
- DHIFs grundkursus som instruktør
- Konditionstræning, Koordinationstræning
- Styrketræning, Bevægelighedstræning
- Mentaltræning
- Førstehjælpskursus, Idrætsskadekursus
- Kommunikationstræning, Retorik og formidling
- Personlig fremtoning
- Idrætsteori
- Praktikforløb
- Ungdomsliv i klubben

Planlagte ekskursioner

Club La Santa – 1 uge på Lanzarote
Val Morel – 1 uges alpint skikursus

Visionen for LEVUK STU er at skabe en uddannelsesinstitution, hvor unge med særlige behov bliver udfordret, og får øget bevidsthed om egne ressourcer i et levende og engageret læringsmiljø. De unge skal opleve glæden ved at tilegne sig ny viden og færdigheder gennem fordybelse og praksis, formidlet af professionelle undervisere og udøvere af fagene.

En uddannelse fra LEVUK STU skal knytte konkrete færdigheder til oplevelsen af at kunne mestre. Vi vil give eleverne muligheden for at skabe nye historier og fortællinger om sig selv, og opnå fornyet indsigt i hvem man er og hvad man kan.

Levuk STU

– særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse

Milnersvej 39A • 3400 Hillerød
www.levuk.dk • Telefon 48 24 42 17

HAR DU BRUG FOR HJÆLP?

VI TILBYDER AT LØSE SMÅ OG STORE VIRKSOMHEDERS MANGEARTEDE OPGAVER F.EKS.:

- KUVERTERING OG PAKNING AF FORSENDELSER
- AFVEJNING, OPTÆLLING OG PAKNING AF DIV. EMNER
- PÅSÆTNING AF LABELS
- ELEKTRISK OG MEKANISK MONTAGE
- SERIE FREMSTILLING AF ENKLE EMNER I JER OG METAL
- DIV. TEKSTILOPGAVER
- OG MEGET ANDET

KONTAK OS FOR AT FÅ ET TILBUD PÅ LØSNING AF DIN OPGAVE OG STØT SAMTIDIG

- ET ARBEJDSSTILBUD FOR VOKSNE MED AUTISME
WWW.SOVI.DK

MONTAGECENTRET: 4444 5111 ELLER 4444 0185
montagecenter@sovi.dk

SOVI

Transformervej 13 • 2730 Herlev

ThommymindCentret

– INSTITUT FOR GENOPTRÆNING

Fysioterapi & Akupunktur

Genoptræning af voksne
Behandling og
træning af børn med:

Motoriske vanskeligheder · Problemer med
sanseintegration, koncentration, indlæring
og adfærdsvanskeligheder

TLF. 7587 3394

Tlf.tid: kl. 8-15.30 · email: lkr@thminde.net
www.thommymind.dk

Spørger man blandt borgerne hos Klub Næstved denne onsdag eftermiddag, er der ingen problemer med at bruge IT.

altid anvendes, når der er tale om personlige dokumenter, og der er andre i lokalet, der jo også kan høre dokumentet blive læst op.

DET KAN JEG SAGTENS FINDE UD AF

Spørger man blandt borgerne hos Klub Næstved denne onsdag eftermiddag, er der ingen problemer med at bruge IT. Karsten Andersen på 38 år fortæller: - Det kan jeg sagtens finde ud af. Jeg kan både finde musik og bruge Google.

Peter Thomsen på 54 ser også optimistisk på sine muligheder på internettet: - Jeg kan godt li' at gå på nettet. Jeg ser især Disney Junior på internettet.

Bag det positive syn på egne IT-evner gemmer der sig en anden virkelighed. At kunne høre musik eller se tegnefilm på internettet er selvsagt ingen adgangsbillet til den digitale borgerrealitet. Ved computeren lidt senere skal Karsten tilmelde sig kommunikationsprogrammet Herbor på nettet. Men det er svært. Pædagog og it-tovholder, Klaus Jensen, hjælper Karsten, der med én finger på tilmeldings-blanketten fra Herbor og en finger på tastaturet bliver meldt til programmet.

HVIS DU VIL VIDE MERE - GÅ PÅ NETTET

Leder May-Britt Hansen fortæller om et typisk eksempel på de vanskeligheder, den øgede digitalisering giver mennesker med udviklingshæmning: - Eksempelvis er det nu sådan, at man nu skal have tilmeldt sig det nye DSB rejsekort, der på den måde suspenderer hidtidige ordninger. Det har vores borgere fået et brev om, hvor der også står: "Gå ind og se mere på DSB's hjemmeside." Optankning af det nye kort foregår også på nettet. Vores brugere aner ikke, hvad de skal gøre. Tidligere blev omkostnin-

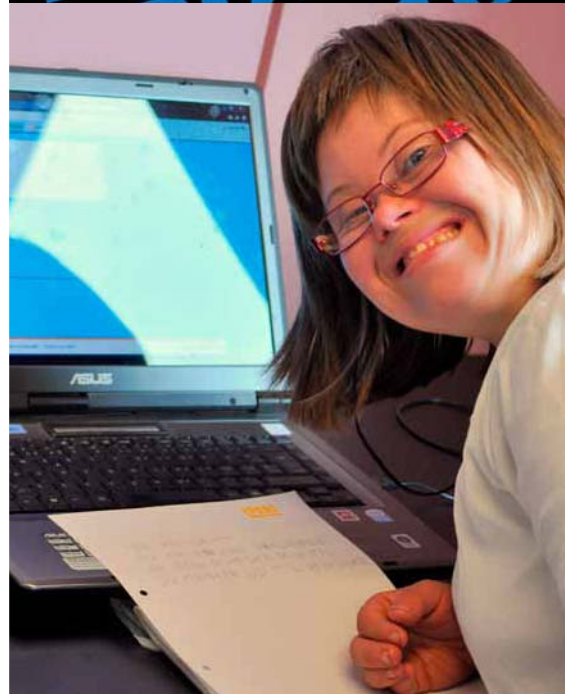
gerne til deres transport med DSB bare trukket på deres kontantkort. Nu kan de alternativt gå ned på udvalgte stationer og tanke op personligt, men det er meget besværligt, fortæller May-Britt Hansen.

Lederen forsætter med et andet eksempel: - Vores brugere har for nylig fået breve med pensionsoplysninger fra kommunen. Nederst i brevet står der: "Hvis du vil vide mere om, hvad du får i pension, skal du gå ind på hjemmesiden". Men det kan vores brugere ikke, uden vi trækker hårdt i trådene. May-Britt Hansen spørger retorisk: - Og hvad gør vi, når bankerne ikke længere sender bankopgørelser ud i papirform?

KLAPPER I HÆNDERNE

Tilbage ved den bærbare pc er det med Klaus Jensens hjælp lykkes Karsten at tilmelde sig Herbor-programmet. Karsten klapper hurtigt i hænderne og bøjer sig spændt frem mod skærmen, da han logger på programmet for første gang. Karsten vender sig mod pædagog Klaus Jensen for et anerkendende nik – og får det.

Næste skridt for Karsten er at lære, hvordan han nu i et sikkert forum kan kommunikere med familie og venner. Herbor kan således blive et vigtigt redskab til at opretholde en tæt kontakt til familie og venner for Karsten. Facebook og andre åbne sociale medier er dels for vanskelige at bruge rent teknisk, dels er der flere eksempler på, at udviklingshæmmede borgere er blevet udnyttet i åbne sociale fora på nettet. Karsten mangler endnu en del IT-kompetencer for at kunne klare de krav, der med digitaliseringsplanen bliver virkelighed. Fortsat uddannelse gennem kurserne i Klub Næstved er et vigtigt skridt på vejen. Men det kræver kommunal velvilje.

"Hej May-Britt..." Kristina er i gang med at skrive en mail til leder May-Britt Hansen i programmet Herbor.

Digitaliseringsstrategien 2011-15

Regeringen, Kommunernes Landsforening og Danske Regioner har lanceret en ny fællesoffentlig digitaliseringsstrategi for 2011-15.

Strategien er udarbejdet med henblik på at skabe en mere velfungerende og effektiv offentlig sektor. Centralt står ambitionen om, at de digitale kanaler i 2015 skal være danskerne førstevalg, når de skal i kontakt med det offentlige.

Selvbetjeningsløsningerne skal være intuitive, brugervenlige og møde borgerne i øjenhøjde. Borgere, der ikke er fortrolige med teknologien, skal have mulighed for at få hjælp på deres borgerservicecenter eller over telefonen.

Læs hele strategien på itst.dk – IT- og Telestyrelsens hjemmeside.

To emner stod højt på dagsordenen, da LEVs formand, Sytter Kristensen, mødtes med socialminister Karen Hækkerup: Vilkaerne for mennesker med udviklingshæmning i botilbud og planerne om en aldersgrænse for førtidspensionen. Dialogen var præget af en minister, som lyttede interesseret og anerkendte LEVs bekymring for tendenserne til re-institutionalisering i botilbud

AF THOMAS GRUBER, POLITISK KONSULENT I LEV ■

MØDE MED KAREN HÆKKERUP

Socialminister bekymret over genindførelse af institutionerne

I slutningen af januar var Landsforeningen LEVs formand, Sytter Kristensen, til møde med socialminister Karen Hækkerup. Den oprindelige anledning var et brev, som LEVs formand skrev til Karen Hækkerups forgænger, Benedikte Kiær, oven på sagen om Skarridsøhjemmet i Holbæk (se brevet på LEVs hjemmeside). Fokus var på det påtrængende behov for at udvikle kvaliteten i botilbud for mennesker med udviklingshæmning samt styrke kommunernes tilsyn. Mødet med Benedikte Kiær nåede imidlertid ikke at komme i stand før folketingsvalget.

I de første måneder af den nye regerings liv var det vanskeligt at finde en mødedato med Karen Hækkerup, men den 24. januar lykkedes det endelig. Udsættelsen betød, at der nu var kommet flere emner, som LEVs formand gerne ville drøfte med socialministeren: Dels tendensen til at kommunerne genopfinder institutionerne, dels de mange meldinger om ændringer i førtidspensionen, som den nye regering er kommet med.

BEKYMNING FOR RE-INSTITUTIONALISERING AF TILBUD

I løbet af de 45 minutter, som det kunne blive til med ministeren, præsenterede Sytter Kristensen nogle af de efterhånden mange eksempler på re-institutionalisering af tilbud til mennesker

med handicap. Især siden kommunalreformen synes det langsigtede projekt om afinstitutionalisering helt at have fortonet sig.

Sytter Kristensen fortalte blandt andet, hvordan vi i LEV aktuelt ser en del eksempler, hvor kommunerne genindfører fortidens centralkøkkenordninger og fratager borgerne i botilbud muligheden for et dagligt miljøskifte i forbindelse med dagtilbud eller beskæftigelsestilbud. Den slags ændringer kan måske virke oplagte ud fra en kortsigtet driftsøkonomisk betragtning, men de langsigtede konsekvenser – i form af mindre selvhjulpne og selvstændige borgere – er fordyrende. Hertil kommer – og det er i virkeligheden det vigtigste – at disse ændringer er fundamentale brud med 30 års konsensus om retningen i dansk handicappolitik.

Karen Hækkerup gav udtryk for bekymring over denne udvikling. Uden at komme med konkrete løfter tilkendegav hun, at denne udvikling ikke er tilfredsstillende, og at hun vil se nærmere på problemerne i denne sammenhæng.

BEDRE TILSYN

Anledning til mødet var som nævnt LEVs ønske om, at der sker en opkvalificering af kommunernes tilsyn med botilbud for mennesker med udviklings-

hæmning – både det institutionelle og det personrelaterede. En række sager har over de senere år vist, at tilsynet langt fra er tilfredsstillende alle steder, og det sætter beboerne i en udsat situation i forhold til grundlæggende menneskerettigheder og den sociale retssikkerhed.

Sytter Kristensen bad socialministeren huske, at der *både* er behov for udvikling af tilsynet på børn og unge og på voksenområdet. De aktuelle sager om overgreb på børn, problematiske plejefamilier og opholdssteder mv. får meget fokus. Og de sager er hjerteskrærende og fortjener stor politisk opmærksomhed. Men det samme gør vilkaerne for voksne med udviklingshæmning, der lever i institutionslignende botilbud.

Tilsyn er ikke løsningen på alle udfordringer, men kan være et vigtigt led i at skabe positive forandringer. Tilsynene skal have en dobbeltfunktion, hvor der både er fokus på kontrol og på udvikling. Det skal give viden og kunne bruges til udviklingen af kvalitet og indhold i tilbuddet.

Socialministeren fortalte, at hun i dialogen med KL om udviklingen af kommunernes arbejde med tilsyn, er opmærksom på også at medtage voksenområdet. Dette arbejde finder sted inden for

re-institutionalisering

handicappolitik

bekymring borgere

førtidspension

selvforsørgende botilbud

dagtilbud beskæftigelsestilbud

retssikkerhed

tilsyn

voksenområdet

udredning
miljøskifte
centralkøkkenordninger

reform

kvalitet

rammerne af det såkaldte partnerskab, som ministeren har indgået med KL.

BEHOV FOR STØRRE KLARHED OM FØRTIDSPENSIONEN

Det andet store punkt på dagsordenen var spørgsmålet om regeringens planer om at ændre førtidspensionen. Herunder ikke mindst spørgsmålet om en aldersgrænse på 35-40 år for tildeling af førtidspension.

Sytter Kristensen indledte med at anerkende regeringens grundlæggende udgangspunkt for diskussionen. Naturligvis er der ingen, som skal "parkeres" på varige pensionsydelse, hvis der er en reel chance for at opnå eller genvinde muligheden for at forsørge sig selv. Men midt i denne diskussion er der også behov for en mere præcis melding om, hvilke grupper af borgere, der *ikke* vil være omfattet af en eventuel aldersgrænse.

Sytter Kristensen forklarede, at langt, langt hovedparten af LEVs målgruppe ikke har realistiske muligheder for at blive selvforsørgende. Mange kan yde en indsats på arbejdsmarkedet til gavn for dem selv og for samfundet. Men ofte vil tryghed om forsørgelsen være en forudsætning for vellykket inklusion på arbejdsmarkedet.

Desuden opfordrede Sytter Kristensen til, at man i forbindelse med en reform af førtidspensionen får skabt en mere smidig tildeling for "åbenlyse sager". I dag ser vi desværre alt for mange unge med udviklingshæmning, der kastes gennem lange og meningsløse udredningsforløb. Forløb, som alle ved kun ender med ét resultat, nemlig tildeling af en førtidspension.

Ministeren anerkendte, at der var en række åbenlyse sager, og at man godt kunne forestille sig en hurtigere tildelingsproces i den forbindelse. Hun var også enig i, at der er en gruppe unge, som – uanset en aldersgrænse – fortsat

skal have mulighed for førtidspension. Det er siden blevet aftalt, at socialministeren skriver et indlæg til det næste nummer af LEV Bladet om regeringens planer i forhold til førtidspensionen.

NOTAT TIL MINISTEREN OM ØVRIGE EMNER

Mødet var kort, og derfor havde Sytter Kristensen også valgt at aflevere et notat til socialministeren med en række af de emner, som ikke kunne nås. Papiret beskriver blandt andet det påtrængende behov for at give bedre retssikkerhed til den mest udsatte gruppe borgere med udviklingshæmning: *"En del borgere i denne gruppe har ingen pårørende til at støtte dem i forhold til deres retssikkerhed, og som det blev dokumenteret af TV2 Nyhederne i november 2011, kan man langt fra altid regne med bistand fra en professionel værge – hvis der er udpeget en sådan. Hvem skal hjælpe denne gruppe borgere og sikre deres retssikkerhed i samspillet med den kommunale myndighed?"* spørges der blandt andet i notatet.

Notatet beskriver også det stigende problem med høje huslejer i alment boligbyggeri og en meget lav pension. En del yngre udviklingshæmmede på den "nye førtidspension" (fra 2003), som visiteres til et botilbud opført efter almenboliglovgivningen, har i mange tilfælde et ekstremt lavt rådighedsbeløb tilbage, når de faste udgifter er betalt. Og denne gruppe borgere er i sagens natur voksende.

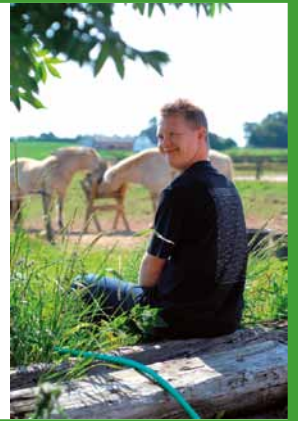
Hvorfor nøjes med det næstbedste?

Mulighed for STU

- Skøn sønderjysk natur
- En dagligdag sammen med syv ligesindede
- Interessante og kompetencegivende moduler

www.mikkelshoj.dk

DEN SELVEJENDE INSTITUTION

Skipper Clement Skolen

FORH. ELISABETH BRØNDSTEDS SKOLE

Gl. Kærvej 28-34 • 9000 Aalborg • Tlf. 98 12 11 88 (kl. 8-13.30)

Privat grundskole med

• Børnehaveklasse • 1.-10. klasse

JYDSK FUGETEKNIK

Frederiksbergvej 8 B . 8900 Randers
Telefon 86 41 44 70 . Mobil 40 28 18 35

Alt fugearbejde
udføres med
elastiske
fugemasser

medlem af

RIBE GRYDEN

Tangevej 6 • 6760 Ribe • Tlf. 75 41 15 00

mail@ribegryden.dk • www.ribegryden.dk

OPLEV DANSK MAD NÅR DET ER BEDST!!!

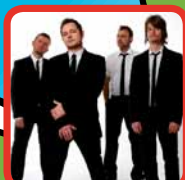
Festivalen foregår Rosenkildevej 83, 4200 Slagelse.
 Pris pr. dag ved forsalg 300 kr. + 20 kr. i gebyr og pris pr. dag ved indgang 400 kr.
 Billetter kan købes på www.billetnet.dk samt på posthuse og turistbureauer.

SJÆLLANDS- FESTIVALLEN 2012

ONSDAG 23. maj 2012

SWEETHEARTS

MEK PEK & THE
DEBTORS

CLEMENS

JOEY MOE

RASMUS NØHR

MEDINA

TORSDAG 24. maj 2012

DE GLADE
SØMÆND

PÅ SLAGET 12

KANDIS

DODO & THE
DODOS

BIRTHE KJÆR &
FEEL GOOD BAND

ONSDAG 23. MAJ
22.00 - 01.00

NATBAR HENRY O'CONNOR

KONFERENCIER MEK PEK

www.sjaellandsfestivalen.dk

BRUGER - HJÆLPER FORMIDLINGEN

VI TILBYDER:

- Gratis rekruttering
- Vikarservice
- Ledsageordningen
- Helhedsløsningen til hjælpeordninger
- Borgerstyret personlig assistance (BPA)
- Specialpædagogisk støtteordning (SPS)
- Særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse (STU)
- Alle administrative opgaver relateret til ovenstående

Ring og hør nærmere om, hvad vi kan tilbyde netop dig.

København

Århus

Tlf. 3634 7900

Tlf. 7026 2709

bhf@formidlingen.dk
www.formidlingen.dk

BRUGER - HJÆLPER FORMIDLINGEN

NÅR DU HAR BRUG FOR HJÆLP

AKTIVITETSCENTRET KELLERSVEJ

Dagtilbud for voksne udviklingshæmmede

MANGFOLDIGHED OG MULIGHEDER

Flexibilitet

Oplevelser / omsorg

Dyrehold og ridning

Mulighed for halvtidspladser

Neuropædagogisk tilgang

Kellersvej 12 - 23. 2860 Søborg

Telefon 39 57 33 60

E-mail: ac-kellersvej@gladsaxe.dk

Hjemmeside: www.gladsaxe.dk/ac-kellersvej

Kredsgeneralforsamlinger 2012

KREDS	DATO	TID	STED
LEV Assens/Middelfart/Nordfyn	16. april	kl. 18.30	Vestbo, Fælleshåb, Bogensevej 123, 5500 Middelfart
LEV Bornholm	26. marts	kl. 18.00	Radisson Blu, Fredensborg Hotel, Strandvejen 116, 3700 Rønne
LEV Brønderslev	19. marts	kl. 19.00	Landboskolen Brønderslev, Danmarksgade 1, 9700 Brønderslev*
LEV Dragør-Tårnby	23. april	kl. 19.00	Vandtårnet 6. sal, Oliefabriksvej 106, 2770 Kastrup
LEV Egedal	20. marts	kl. 18.30	Ledøjetofte 47A
LEV Favrskov/Skanderborg	25. april	kl. 19.00	Sundhedscentret, Lokale 1, 8370 Hadsten
LEV Faxe/Stevns/Vordingborg	27. marts	kl. 18.00	Hollænderhaven, Fuglebakken 3, 4760 Vordingborg
LEV Frederiksberg	21. marts	kl. 19.00	Medborgerhuset, lokale 3, Danasvej 30B, 1910 Frederiksberg C
LEV Frederikshavn/Læsø	18. april	kl. 19.30	Hotel Jutlandia, Frederikshavn
LEV Furesø	20. marts	kl. 19.00	Kulturhuset, Møderum 2, Stavnsholtvej 3, 3520 Farum
LEV Fåborg/Midtfyn/Ærø	20. marts	kl. 19.30	Øster Ringvej 39, 5750 Ringe
LEV Gentofte	26. april	kl. 21.00	Øregårdssalen, Gentofte Hovedbibliotek, Ahlmanns Allé 6, 2900 Hellerup
LEV Gladsaxe	25. april	kl. 18.30	Gladsaxe Hovedbibliotek, Lille sal
LEV Greve	17. april	kl. 17.00	Lerås 37
LEV Guldborgsund	28. marts	kl. 19.00	Klub Solstrålen, Poul Martin Møllersvej 26, Nykøbing Falster
LEV Haderslev	19. marts	kl. 19.00	Skolen ved stadion, lærerværelset
LEV Halsnæs	12. april	kl. 19.30	Melbyvej 63, 3370 Melby
LEV Hedensted/Horsens	24. april	kl. 19.00	Sund By, Åboulevarden 52, 8700 Horsens
LEV Helsingør	17. april	kl. 20.30	SPUC/Vinkeldamsvej, 3000 Helsingør

Fortsættes på side 33

ØRNEHØJGÅRDSVEJ 11, 4760 VORDINGBORG * TLF. 5531 2500

ØRNEHØJ.DK

"BLIV
KLAR TIL
LIVET
På DIN
MåDE"

DRAGAFDELING

UDSLUSNINGSSKUFFE

UNDERBEN

BOTRÆNING OG BOPÅKLARING

DE PERSONLIGE HVERDAGSKOMPETENCER - OG FRITIDSLIV

UNDERVISNING OG ERHVERVSÅFKLARING

Alt inklusive

28.000,-

Vejl. udsalgspris er for skabe, sokkel, greb
bordplade, opvaskemaskine, ovn, emhætte,
kogeplade, køl, vask og armatur.

alle har råd til et fedt køkken

kvik

Kvik Gentofte: Nybrovej 87-89, Gentofte, tlf. 45 93 09 21

SAND SPEDITION

85.000 M² LOGISTIKCENTER

- Fleksibel logistikløsninger
- Professionelle transportløsninger
- Lageropbevaring
- Toldoplag
- Hængende konfektion
- Pluk, EDI, Pick Pack

Vores medarbejdere sørger altid for at
KUNDEN ER I CENTRUM, og vi glæder os
til at varetage jeres forsendelser

Tlf. 97 14 51 00 • 22 70 01 93

Vardevej 1 - Godsbanvej 5 - Baggeskærvej 25 - 7400 Herning
www.sandspedition.dk

Ringsted Hallernes
selskabslokaler

- Dagkurser
- Handicapvenlige forhold
- Fødselsdags & konfirmationer
- Diner transportable
- Alt fra 10-1000 personer

- Ring & rekvirer brochure

Ringstedhallernes selskabslokaler
Tværalle 2
4100 Ringsted
Tlf/Fax: 5761 4642
Mobil: 2215 2369

E-mail: riacafe@tiscali.dk
Mød os på www.ringstedhallerne.dk

KREDS	DATO	TID	STED
LEV Herlev	20. marts	kl. 19.00	Herlev Medborgerhus, Herlevgårdsvej 18, 2730 Herlev
LEV Hillerød/Allerød	17. april	kl. 19.00	Oasen, Trollesbro, Slangerupgade 60, 3400 Hillerød
LEV Holbæk/Odsherred	24. april	kl. 19.00	Ladegårdsskolen, Vandtårnsvej 10, Holbæk
LEV Ikast/Brande	10. april	kl. 19.30	Ternevej 14, Ikast
LEV Kalundborg	11. april	kl. 18.00	Aktivitetscenter Solsikken, Skibbrogade 52, 4400 Kalundborg
LEV Kerteminde	28. marts	kl. 19.00	Mødestedet Strandvejen 10, Kerteminde
LEV Kolding	12. april	kl. 19.00	Organisationen Nordhøj, Niels Bohrs Vej 6, 6000 Kolding
LEV København	19. april	kl. 19.30	Ungdomsskolen i Utterslev, Horsebakken 19, 2450 København NV
LEV Køge	22. marts	kl. 19.00	Agerbækhus, Gymnasievej 30, 4600 Køge
LEV Lolland	24. april	kl. 18.30	Frivilligcentret i Maribo, Sdr. Boulevard 84, 4930 Maribo
LEV Mariagerfjord/ Vesthimmerland/Rebild	10. april	kl. 19.00	Voksenskolen i Aars, Vestre Boulevard 15A, 9600 Aars
LEV Morsø	28. marts	kl. 19.00	Havnecafeen, Havnen 1, Nykøbing M.
LEV Odder/Samsø	16. april	kl. 19.00	Kirkecenteret, Kirkestien 3, Odder
LEV Odense	26. marts	kl. 19.00	Cafe Klare, Rytterkasernen
LEV Randers	27. marts	kl. 19.00	Café Gaia Papaya, Niels Brocks Gade 14A, 8900 Randers C
LEV Ringsted	26. marts	kl. 19.00	Ådalskolen, Eriksvej 1-3, Ringsted
LEV Rødovre	19. april	kl. 19.00	Rødovregård, Kostalden, Kirkesvinget 1, 2610 Rødovre
LEV Solrød	29. april	kl. 11.00	Poppelhegnet 10, 2680 Solrød Strand
LEV Svendborg/Langeland	17. april	kl. 19.00	Cafe Tryk, Jernbanegade 10, 5700 Svendborg
LEV Varde	18. april	kl. 19.00	Frivillighuset, Storegade 25B, 6800 Varde
LEV Vejle	19. april	kl. 19.00	CSV Vejle, Solsikkevej 6, 7100 Vejle
LEV Aabenraa	17. april	kl. 17.30	Værkstedet Kilen, Kilen 53, 6200 Aabenraa
LEV Aalborg	26. april	kl. 19.00	Aalborg Kommune Dagtilbud Fabrikken Aalykke, Håndværkervej 12

Generalforsamlingerne skal i henhold til LEVs vedtægter annonceres i LEV bladet mindst fire uger før de afholdes.

*Bemærk generalforsamlingen i Brønderslev er flyttet til Landboskolen i forhold til tidligere annoncering.

Djurslandsskolen

Djursvej 10 • 8586 Ørum Djurs • Tlf. 86 38 15 11 • Fax 86 38 12 50
www.djurslandsskolen.dk • ncc@djurskol.aaa.dk

KAREN *Marie*

Et anderledes botilbud

Se mere på:
www.mariehjem.dk/karen

Henvendelse:
Skovvej 7 4262 Sandved
Tlf: 55421900
Email: karen@mariehjem.dk

SCANCON[®]

Tranevangen 1 . 3450 Allerød
Tlf. 48 17 27 02
www.scancon.dk

Sammen når vi op *Team*

TIME

Søndervang 3
9640 Farsø
Tlf.: 98 63 24 33

www.time-danmark.dk

Specialhold integreret på lille friskole på Vesterbro, København

Mariendal Friskole er et velfungerende og rummeligt fællesskab. Og hjertet i dette fællesskab er vores specialhold, som modtager undervisning separat, men samtidig er inkluderet i skolens normalmiljø. Og hos os er inklusion ikke bare et modeord, men en praktisk virkelighed.

I skoleåret 2011-12 har vi plads til to nye elever i alderen 8-12 år.

Interesserede kan henvende sig til skolens kontor: 33227220, skolens leder: 4040 4567 eller via mail:

kantoret@mariendalfriskole.dk
Læs mere på www.mariendalfriskole.dk

Festivalplads:

Sødisbakke · Havndalvej 7 · 9550 Mariager
Mulighed for overnatning * Info: www.sodisbakke.rn.dk
Billetbestilling: Tlf. 96 68 25 25 eller sodisbakke@rn.dk
Priser: 1 dag med buffet 300,- kr
2 dage med buffet 500,- kr * 1 dag uden buffet 175,- kr

2012 - så sødt som altid!

Onsdag 5.september: Jakob Haugaard
Susanne Lana - Lasse & Mathilde
Ib Grønbech Bjørn & Okay
Torsdag 6.september: Jakob Haugaard
John Mogensen Show - Lis & Per
Kansas City Stompers - Kandis

*- med meget mere
og mange flere*

SØDISBAKKE
MUSIKFESTIVAL

Lolland & Guldborgsund Kommune

54 85 57 07

www.aof-guldborgsund.dk • www.aof-lolland.dk

Ågård Malerforretning

v/ Jørgen Nygaard

Hørvænget 23, Ågård75 55 30 56

Biltelefon20 16 87 14

Alle former for malerarbejde udføres

betyder medlemskab af
DANSKE MALERMESTERS
garantifordring

Ågård Malerforretning

Vilstedsøgaard

tlf:40904368

Handicapvenligt

vdt@vesthimmerland.dk

123hemmeside.dk/vilstedsogaard

Toften 13 • 8960 Randers SØ

Tlf. 20 48 04 07

Elevatorer

Birk & Grip
Fisher & Ravn A/S

Brobergsgade 2 - 4
1427 København K
Tlf. 32961049

Arkitektfirmaet Gråbrødrene I/S

Arkitekterne M.A.A.

Lottrupsgård 9

5000 Odense

Tlf. 6613 6200

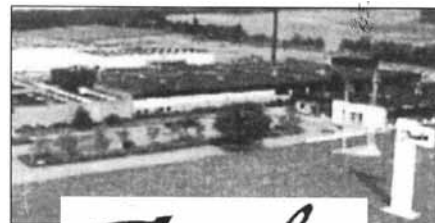
LARSEN & BIRKEHOLM A/S

Skandinavisk Patentbureau

VI BESKYTTER DINE IDÉER GLOBALT

PATENTER BRUGSMODELLER
DESIGNS VAREMÆRKER
DOMÆNENAVNE

Besøg os på www.lbpatent.com
og læs om dine rettigheder

Danfoss

- verdens største producent af
radiatortermostater
DANFOSS A/S HÅRUP SILKEBORG

At tale ordentligt sammen og respektere hinanden var på dagsordenen, da medarbejdere fra en håndfuld værksteder var på kursus i anti-mobning

Sådan skaber man et godt arbejdsmiljø

Mobning – hvad er det, og hvordan bekæmper man det, hvis det opstår på ens arbejdsplads?

Det var udgangspunktet for etableringen af projekt GRAM (Grundlæggende Reducering Af Mobning), som Odense Værkstederne i samarbejde med LEV startede i 2011. Med i projektet er også Nyborg Værkstederne, Nordhøj i Kolding og CVU på Vestfyn.

Som led i GRAM-projektet har 90 brugere fordelt på tre hold været på todages kursus i "god kommunikation og positivt arbejdsmiljø". Kurset fandt sted på Scandic Hotel i Kolding, men når man gik ind i lokalet, var man på det beskyttede værksted "Hammershøj", som var blevet opfundet til kurserne. På "Hammershøj" er der rigtig meget brug for at sætte fokus på god kommunikation og at styrke arbejdsmiljøet.

HVORDAN MAN UNDGÅR MOBNING

Jannik og Christina er begge medarbejdere (brugere) i Mediehuset på Skovgården, som er en del af Odense Værkstederne. Her er Jannik og Christinas oplevelser fra kurset:

- Vi startede med rundstykker og kaffe, og derefter snakkede vi om selve kurset, og hvad GRAM står for. GRAM handler jo egentlig ikke om mobning, men om hvad man kan gøre for at undgå mobning. Vi var ti af sted fra Skovgården i Odense, seks fra Kulturhuset i Odense og 15 fra Nordhøj i Kolding.

Christina synes, det var lidt underligt at sidde sammen med nogen, hun ikke kendte:

- Det er nemmest at sige noget sammen med nogen, man kender, men det er også godt at lære at sige noget, foran nogen man ikke kender.

- Så skulle vi lære noget om rollespil. Vi blev delt op i tre grupper, og så skulle vi

selv lave rollespil. Emnerne var: kærester, ung/gammel og kommunikation.

Jannik kunne godt lide at lave rollespil:

- Vi havde jo prøvet det hjemme fra. Det var sjovt at have nogle roller, ligesom skuespil, og ikke svært. Vi viste rollespillene for hinanden, og det gav selvtillid, når folk klappede, da vi blev præsenteret. Det var rigtig sjovt at spille rollespil. Det var det sjoveste, vi lavede den dag.

Christina var også glad for rollespillene.

- Det er noget, jeg kan bruge, hvis der opstår situationer på arbejdet – også selv om det ikke er mig, der er med i situationen. Jeg kan hjælpe andre, men

jeg skal heller ikke lege polititjent. Vi kan lære de andre på værkstedet, der ikke har været med på kurset, noget ved at spille rollespil.

Christina ville gerne, at der havde været tid til at lave flere rollespil.

- Jeg vil gerne lave flere rollespil, når vi kommer hjem på Skovgården. Det er en god måde at lære noget på. Jeg synes, det var sejt, at vi havde forberedt os dagen før, da vi lavede rollespil hjemme på Skovgården.

KOMMUNIKATION ER SVÆRT

Efter rollespillene var der kommunikation på skemaet. Det er et ord, som er både svært at sige og svært at forstå, mener Jannik. For hvad er god og dårlig kommunikation, og hvad kan man gøre bedre?

Nogle gange kommer der en rigtig dårlig stemning på mit værksted. Det sker tit, når vi har travlt, så er det næsten blevet i orden, at vi taler grimt til hinanden. Jeg har været glad for kurset her, da en af underviserne har fortalt, hvad jeg kan gøre ved det, når jeg kommer hjem. Vi har nemlig fået nogle "færdselsregler" for, hvordan vi skal behandle hinanden.

Mandlig kursusedeltager

- Kommunikation er svært at snakke om på grund af, at det ikke er så håndgribeligt. Det er også lidt svært, fordi det kan gøre ondt at snakke om på grund af gamle oplevelser.

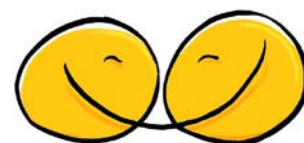
Christina derimod mener, det var et godt emne at tage op.

- Så kan man lære, hvordan man skal snakke til hinanden.

Der var bare for meget larm, så det var svært at lave gruppearbejde, så alle fik sagt noget. Men jeg har helt sikkert lært noget, jeg kan bruge hjemme i gruppen.

Hvad selve kursusdagen siger Jannik og Christina? Jannik: - Det har været en god dag. Jeg har lært noget. En masse fra rollespil og om, hvordan man bruger sit kropssprog.

Christina: - Jeg synes, at det har været en god dag, men også en lang dag. Men det bliver sikkert også sjovt i morgen.

HER KAN DU FÅ MERE AT VIDE

Der er i GRAM udviklet flere værktøjer, som skal hjælpe med få sat fokus på:

- Hvad gør mig glad, når jeg er på arbejdet
- Hvad er f.eks. Jens god til sammen med de andre på arbejdet
- Hvad er jeg god til sammen med de andre på arbejdet

Derudover er der lavet 12 rollespil med nøje beskrevne fremgangsmåder og spørgsmål, som man kan bruge til at diskutere rollespillets bagefter.

Læs mere om GRAM på projekt-gram.dk

KVALITET TIL DIT SOVEVÆRELSE

Senge, madrasser, puder,
dyner og sengetøj

Søgade 2, 4100 Ringsted - Tlf. 57 67 60 07
www.ringsteddynefabrik.dk

Fuglekær Udviklingscenter Administrationen
Fuglekærvej 115, Sellerup, 7080 Børkop
Tlf. 75 86 64 11 Fax 75 86 10 41
Forstander: Anna Lise Bredahl
www.fuglekaer.dk
Vejle kommune

Fuglekær

Herurecka

Botilbudet Herurecka Fond har 1 ledig plads.
Se vores hjemmeside: www.herurecka.dk

Henvendelse pr. tlf. 6261 6336
Hanne Krogh / Nia Kate Christensen

GRENNESMINDE
TAASTRUP

STU, arbejdsafklaring og botræning
til unge med særlige behov mellem
16-25 år.

Læs mere på www.gminde.dk

auto - glans

v/Søren Jul Sørensen

www.autoglans.dk

SOLBAKKEVEJ 9
8300 ODDER

TLF. 86 54 14 23
MOBIL 20 25 09 11

**Guldsmed
Melgaards Eftf.**

v/ Inger Kolding
Frederiksgade 2A • 7800 Skive

97 52 00 98

Nordea

www.nordea.dk

**» VOORUIT «
Transport A/S**

Hermesvej 14 • 6330 Padborg
Telefon 74 67 27 11
Telefax 74 67 45 11
www.vooruit.com

Forsikrings- præmier 2012

Husk rejseforsikring

Skal du til at arrangere din næste ferie, så husk også at undersøge, om du har dine rejseforsikringer i orden, inden du bestiller ferierejsen.

Har du tegnet en **Boforsikring** igennem HANDI Forsikringsservice, har du automatisk Verdensrejsedækning på din forsikring.

Den omfatter blandt andet:

- Sygebehandling
- Hjemtransport
- Sygeledsagelse
- Rejseafbrydelse
- Erstatningsrejse
- Evakuering
- Akut krisehjælp
- Bagageforsinkelse

Verdensrejsedækningen dækker på ferierejser af op til 60 dages varighed – i hele verden inkl. Danmark.

Du kan yderligere dække dig økonomisk ind ved at tegne vores **afbestillingsdækning Rejseplus** - den giver dig mulighed for at få kompensation for rejsens pris, hvis du skulle blive syg eller komme til skade og ikke kan tage med på den bestilte ferie. Eller hvis der opstår sygdom eller dødsfald i din nærmeste familie.

Derudover omfatter forsikringen også:

- Aktiv ferie
- Akut tandbehandling
- Krisehjælp

Hvis du vil høre mere om, hvordan du er dækket, når du skal på ferie, så kontakt HANDI Forsikringsservice på tlf. 3635 9640.

HANDI
Forsikringsservice

KONTAKT

HANDI Forsikringsservice på
tlf. 3635 9640 eller
email handi@lev.dk
Se også vores hjemmeside
www.handiforsikringsservice.dk

Boforsikring

Til trods for den regnfulde sommer med skybrud ad flere omgange er det lykkedes os at holde præmieforhøjelsen på ganske få procent i forhold til 2011-priserne.

PRÆMIEN PÅ BOFORSIKRINGEN FOR 2012:

Forsikringssum	Præmie
163.700 kr.	670 kr.
328.000 kr.	890 kr.
491.000 kr.	1.170 kr.
654.000 kr.	1.425 kr.

Tilvalgsdækninger til Boforsikring:

- Elskadedækning: 232 kr.
- Glas & Kumme: 322 kr.
- Afbestillingsdækning: 445 kr.

Hændelsesforsikring

Priserne for en HANDI Hændelsesforsikring har ligget fast i mange år, desværre er vi i år nødt til at ændre dette. Dette skyldes blandt andet, at dækningssummen på brilledækningen i år næsten blev fordoblet.

Sum	Præmie
125.000	742
250.000	1.381
375.000	2.021
450.000	3.461

ET BARN MED HANDICAP ET LIV SOM FORÆLDRE ET LIV MED HANDICAPPOLITIK

Sune fører an, mens Steen Stavngaard danner bagtrop – billedet er taget i forbindelse med Tour de Bornholm for nogle år siden.

Da det viste sig, at Steen Stavngaard og hans kone Bente var blevet adoptivforældre til en handicappet dreng, fik de tilbudt at få ham byttet. Men det kunne der ikke være tale om, fortæller Steen. I stedet gik han helhjertet ind i arbejdet med at sikre ikke bare sønnen Sune, men alle mennesker med udviklingshæmning ordentlige levevilkår

- Da jeg mødte Bente, var vi begge først i tyverne, indstillet på at leve sammen og snakkede hurtigt om, at vi gerne ville have børn, mange børn. Det skulle være nu, men det var ikke så nemt, viste det sig.

Jeg sidder i stuen hos Steen Stavngaard, der i over ti år har været meget aktiv i LEV i København og på landsplan, for at få en fortælling om det helt uventede at blive forældre til et barn med handicap.

Steen og Bente måtte vælge at adoptere et barn.

- De fire år, der forløb, før adoptionssagen var afsluttet, ville jeg ikke ønske for min værste fjende. Overfor forskellige fagpersoner skulle vi forklare, hvorfor vi ville have et barn. Jeg kom blandt andet ind til en psykolog, der i en time stillede meget personlige spørgsmål, for formodentlig at sikre sig, at ønsket om at adoptere et barn var et fælles ønske. Men for mig overskred det grænsen for anstændighed.

Steen og Bente kom igennem, og en dag i 1980 kunne de hente Sune i lufthavnen. Han kom fra Columbia og var to måneder og syv dage. Dengang måtte man ikke rejse ud og hente sit barn.

- Vi trak lod om, hvem der skulle tage imod ham først, jeg vandt, fortæller Steen. - Men da vi så ham komme imod os, hoppede Bente over snoren og tog imod Sune. Han så op på hende, og jeg fik ham over, hvorpå han lagde hovedet på min skulder og sov.

Den dag i lufthavnen blev der knyttet meget stærke bånd, der den dag i dag er synlige for alle, der kender den lille familie.

”I KAN FÅ EN BYTTER”

En læge og en sygeplejerske havde undersøgt Sune før adoptionen blev en realitet, og tilbagemeldingen var, at Bente og Steen ville modtage et sundt og normalt barn. Dengang var der ikke barselsorlov ved adoption – og slet ikke hvis man som Bente var studerende – men Bente blev alligevel hjemme med Sune.

- Sune var et stille barn i forhold til, hvad vi hørte fra venner og familie, der havde fået børn. Vi lagde mærke til, at han udviklede sig langsommere end andre børn, han gik først i treårsalderen. Vi var også bange for, han var blind, for vi syntes ikke, han brugte øjnene. En nat, hvor han ikke kunne sove, tog jeg ham op og gik rundt i stuen med ham, fortæller Steen, - jeg lagde pludselig mærke til, at han slog ud efter noget, der hang ned fra loftet. Jeg gik tilbage, og hver gang gjorde han det igen. Det var første gang, vi blev klar over, at han brugte sine øjne.

En øjenlæge mente, at det for Sune var et valg, en slags psykisk blindhed. Et barn, der kommer fra en tilværelse i forladthed til at blive verdens midtpunkt, mødt af overvældende kærlighed – det kunne måske være svært at se i øjnene.

- Hele adoptionssagen trak i langdrag. Først toethalvt år efter, vi modtog Sune, faldt den endelig på plads. Måske ville man være sikre på, at vi mente adoptionen seriøst, for da man stod for at afslutte sagen, blev vi spurgt: ”Nu skal I være helt ærlige, mener I det? ... Ellers kan I få en bytter!”

ET BARN MED HANDICAP

– EN UDFORDRING

- Bente sagde, ”nu ved vi, at Sune er handicappet, nu skal vi have den nødvendige hjælp, så vi kan få et godt liv sammen med ham,” fortæller Steen Stavngaard.

- Jeg gik mere og troede, at det gik over – det var egentlig dybt urealistisk.

Sune var altså ikke bare et barn, der var adopteret, men også handicappet. Det var en udfordring for den lille familie. Det betød en kamp for Sunes ret til at blive set og hørt, til at blive anerkendt, men det medførte også, at Bente i mange år blev hjemme, og hendes uddannelse og karriereforløb ændrede sig.

Bente og Steens tilværelse som forældre blev nu fyldt med den særlige udfordring, at man hele tiden skal kæmpe for det, der for andre forældre opleves som naturligt. Da Sune var to-tre år, meldte de sig ind i LEV, betalte kontingentet og læste bladet. En kort periode var Bente medlem af kredsbestyrelsen, men følte hun havde svært ved at få de ting igennem, hun ville. Sune kom i skole, Bente fik igen gang i sin karriere, og Steen lod sig vælge til skolebestyrelsen, et arbejde, der inspirerede ham til at gøre mere ved

det at deltage i det handicappolitiske arbejde, fortæller Steen Stavngaard.

I kampen for at skaffe bedre vilkår for Sunes skole oplevede han, at LEV modarbejdede de planer, som han præsenterede for forældrene.

Det overraskede ham, og han stillede sig derfor op på LEVs årlige generalforsamling og læste en erklæring op for at få tingene på rette plads. Det gør man ikke uden, at nogen foreslår ens kandidatur. Så Steen blev valgt ind i kredsbestyrelsen. Herefter blev han valgt til LEVs hovedbestyrelse, formand for kredsen og endelig medlem af LEVs forretningsudvalg. I over ti år var Steen formand for kredsen – en lang periode, for arbejdet med handicappolitik har det med at slide folk op.

DEN VALGTE

- Da jeg blev opfordret til at stille op til Forretningsudvalget, sagde man i kred-

Sune var altså ikke bare et barn, der var adopteret, men også handicappet. Det var en udfordring for den lille familie.

sen: Du må da være vanvittig, der kommer ingen ind i FU fra København, vi er alt for anderledes. Men jeg blev stædig, stillede op, og da jeg skulle holde min valgtale, lagde jeg vægt på, at man skulle være mere lydhør og gøre livet for udviklingshæmmede bedre. Det endte med, at jeg fik en stemme fra næsten alle.

Steen kastede sig især over undervisnings- og uddannelsesområdet med deltagelse i internationale møder og konferencer, og med dannelse af netværk. Han blev især inspireret af, hvad man gjorde i andre lande, eller hvad man måske ikke skulle gøre. Et arbejde der medførte, at han i en periode blev formand for Danske Handicaporganisationers undervisnings- og uddannelsesudvalg.

Vi taler om de mange områder, hvor Steen har været involveret, og hvor han har gjort en forskel. Blandt andet var han med til at søsætte projektet "Best Buddies", og var medvirkende til gennem sin rolle som udvalgsformand i Danske Handicaporganisationer, at der blev vedtaget en særlig ungdomsuddannelse for udviklingshæmmede. Jeg vil gerne have ham til at fortælle, hvilken sag han har været mest optaget af. Og han svarer omgående:
- Kampen for en pårørendepolitik på bosteder har været en ret så voldsom kamp.

ET NÆSTEN KLASSISK OPRØR

- Mange bosteder synes selv, de laver et upåklageligt arbejde, siger Steen. Men forslag om pårørenderåd er måske et signal om, at alt ikke er, som det burde være.

For Steen Stavngaard er det vigtigste indholdet i livet. For personen med udviklingshæmning handler det om, om livet leves så normalt som muligt. Det, der er naturligt for de fleste af os, at gå en tur eller at gå i biografen, kommer til at

foregå på systemets vilkår, hvis man er et menneske med udviklingshæmning. Livet som udviklingshæmmede bliver meget anderledes og begrænset.

- Hvad ville du sige til at skulle leve livet på den måde? Det bekymrer mig meget, forklarer Steen.

LEV opstod for 60 år siden, da forældre til beboere på Åndssvageforsorgens store anstalter ville have indflydelse på, hvordan livet kunne leves bedre og rigere, end det foregik. De ønskede, at man skulle se og forstå udviklingshæmmede som medmennesker med samme ønsker og behov til livet som alle andre. Men det er faktisk lidt det samme opgør, der sker lige nu, mener Steen. Med nedlæggelse af de store institutioner, med udflytning til mindre enheder med forbedrede boligforhold, syntes det ellers som om, at udviklingshæmmede fik et bedre liv. Normaliseringen betød, at udviklingshæmmede var borgere som alle andre, med ret til at bestemme over deres eget liv – forældrenes advokatur syntes overflødig. Men mange forældre oplever, at vilkårene for deres barns liv fortsat kan blive bestemt af personer, som ikke har den fornødne viden, og at personen med udviklingshæmnings ønske om at tage beslutninger i sit liv kan blive fortolket ind i en sammenhæng, der ikke har plads til at blive modsagt.

For Steen betyder det, at krisetider rammer dem, der er "dyre".

- Udviklingshæmmede får ikke et liv som andre.

De er måske ved at blive opfattet, som nogle, der truer den generelle velfærd ved, at de koster så meget, siger Steen Stavngaard.

Steen fortæller om udviklingshæmmede fra et bosted, der skal til fest ude i byen. Egentlig er de forskellige mennesker, der vil deltage i festen på deres egne vilkår. Nogle har lyst til at feste længe, andre vil gerne hjem tidligere. Men de skal alle hjem samtidig. Det er praktisk, når bostedet kun har en bus og to medarbejdere med til festen. Og spørger man på bostedet, hvorfor man ikke kan løse den opgave mere smidigt, for eksempel ved

at lade dem, der har behov for at feste lidt længere, tage en taxa hjem sammen med den ene medarbejder, lyder svaret: "Går man ud sammen, går man også hjem sammen." Men de går jo ikke ud sammen.

Pårørendepolitik handler for Steen om at arbejde sammen for at bevare den enkeltes egen fortælling, for at de til enhver tid kan blive set, hørt og forstået. Og for at kæmpe en fælles kamp for, at udviklingshæmmedes liv stadig skal leves så nær det normale som muligt, i pagt med den måde befolkningen udvikler og realiserer livet på.

ET FARVEL MED BUD PÅ EN KOMMENDE DEBAT

Steen har via sit internationale samarbejde set, hvordan man mobiliserer folk og får synliggjort sine projekter i medierne i de bedste sendetider.

- Jeg oplevede i Hamburg, hvordan man kunne skabe entusiasme for projektet "Best Buddies", og få det gjort synligt på de store tv-kanaler.

For Steen er det en spændende tanke, om det er rigtigt, at det offentlige skal løfte alle opgaver, om ikke for eksempel

LEV, der også arbejder med selvstændige projekter, skal bane vej for at løse nogle opgaver, der ikke kun er bundet til det kommunale budget, men også gennem frivilligt arbejde. Steen ser dette som en debat, der uundgåeligt vil komme, når der er stadig flere, der har behov for offentlig hjælp.

Det, der er naturligt for de fleste af os, at gå en tur eller at gå i biografen, kommer til at foregå på systemets vilkår, hvis man er et menneske med udviklingshæmning.

Steen Stavngaard forlader snart sine sidste poster i LEV. Samtalen slutter, selv om vi kunne blive ved: Steen får de sidste ord:
- Jeg synes, det har været en utrolig spændende periode. Berigende fordi der har været og er så mange personligheder, der har noget at byde på, og som har været med til at sætte en ny standard for arbejdet. Men jeg glæder mig trods alt til at få lidt mere tid til mig selv og min familie.

- Psykologhjælp
- Socialrådgiver
- Krisebehandling
- Individuelle botilbud

Søndergade 15 · 9640 Farsø
Tlf. 98 63 31 00 · Fax 98 63 31 44 · e-mail: h-r-c@mail.dk

HURTIG PRÆCIS TRANSPORT

Logistikløsninger til hele Europa med fødevarer og industrigods.

H. P. THERKELSEN
HPT

Postbox 109 · Eksportvej 1 · 6330 Padborg · Tlf. (+45) 7467 1454 · Fax (+45) 7467 1170
E-mail: hpt@hpt.dk · Internet: www.hpt.dk

Elmehøj

Vores børn bliver voksne
... men de vil ikke flytte!

Så til august starter vi:

STU
ØLSTED

...for alle unge med behov for
"Særlig Tilrettelagt Uddannelse"

Er STU noget for dig?

Læs mere på: www.stu-ølsted.dk / www.elmehoejen.dk

Elmehøj Ølstedgårdsvej 7 5672 Broby Tlf.: 6269-1911

KINGSTON
BOMULDS SATIN

350 kr.

KØB VAREN PÅ
BOTEX.DK

b·home

Sengetøj jacquard
vævet bomulds satin. **Kr. 350,-**
Ekstra længde 220 cm. **Kr. 400,-**
Dobb. str. 200 x 200 cm. **Kr. 625,-**
Dobb. str. 200 x 220 cm. **Kr. 675,-**

botex
gi' din indretning retning

TRESS

Danmarksvej 34 · DK-8660 Skanderborg

Ordretelefon: 86 52 22 00

Ordretelefon: 86 52 22 26

E-mail: tress@tress.dk
Homepage: www.tress.dk

DEN PERFEKTE GARDIN LØSNING

gardin nyt

SPEDALSØ TORV – HORSSENS – 75 62 33 20

HUSK VOR VASKESERVICE

POLITI
FORBUNDET

H. C. Andersens Boulevard 38 · 1553 København V

Tlf. 33 45 59 00

APCO VVS

MOGENS ANDREASSEN'S EFTF.

JAN SEJER NIELSEN

43 90 43 56

Mobil 40 50 64 08

www.apco.dk

LEV-kontakten

Regionalt opdelt

1000 - 2990

SOCIAL PÆDAGGERNE
www.sl.dk

P. G. Administration

PENSIONATET
Hulegården
Brøndbyøstervej 174
2605 Brøndby
36 38 37 00
Forstander: Lars Nielsen

VIESMANN
climate of innovation

VBT A/S
Hammerholmen 43-45
2650 Hvidovre
Tlf.: 72 100 700
www.vbt-as.dk
E-mail: info@vbt-as.dk

Grønvold & Karnov A/S
CPI GK
Cathodic Protection International
danArco®
Gisseltvej 4
2665 VALLENSBÆK STR.
TLF 43 53 14 78 · FAX 43 53 20 05

Katodisk beskyttelse med påtrykt strøm
Design, produktion, levering og service

- Broer
- Svømmebassiner
- Havnkonstruktioner
- Parkeringshuse
- Ståltanke
- Industrianlæg

Violinbygger
Medl. af mesterlauget
Reparation • Nybygning • Køb • Salg
www.violinbygger.dk
violin@mail.dk
Erik Hoffmann
Tlf. 38 71 83 96
Hyltebjerg Allé 87 • 2720 Vanløse

MALERFIRMAET

OLSEN & CHRISTIANSEN

ALT MALERARBEJDE UDFØRES
Tlf 39 69 51 54

www.malerfirma-olsen.dk

G. A. Hansen
Aktieselskab

Symfonivej 22 • 2730 Herlev
Telefon 44 91 35 33 • Telefax 44 91 55 33
E-mail: info@ga-hansen.dk • www.ga-hansen.dk

3000 - 3670

Murermester OLE SCHOW

Langdraget 206 • 3250 Gilleleje
Tlf. 48 30 26 82 • Biltlf. 40 32 51 87

Alt murerarbejde udføres

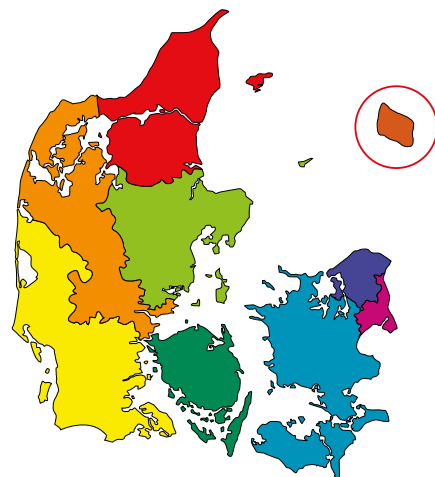
tilsluttet

Venti Tech ApS

Industrivej 15

3300 Frederiksværk
Tlf. 47 77 10 25

Frederiksborg Apotek
Slotsgade 26
3400 Hillerød
Tlf. 48 26 56 00

www.frederiksborg-apotek.dk
Handicapvenlige adgangsforhold

Apoteket har døgnvagt

3700 - 3790

RØBO
- støtter LEV

4000 - 4990

TRANSPORTOPGAVER
ARBEJDSKØRSEL
KRANOPGAVER
GRUS
STEN
MULD
AFFALD
CONTAINERE

Anton Petersen
Industrivej 19 - 4200 Slagelse

58 52 00 25
www.antonpetersen.dk

Skamstrupvej 1 • 4440 Mørkøv

59 27 51 85

KRÜGER & NIELSEN

STATSAUT. EL-INSTALLATØR

v/ EBBE L. NIELSEN

• Udfører alt i husinstallationer
• Edb - Data - Tele - Automatic
• Salg af belysninger og hvidevarer

Ingelise Nielsen kommer gerne hjem og giver vejledning med belysning, farver og stl - selvfølgelig uden omkostninger

KILDEMARKSVEJ 36 · 4700 NÆSTVED · TLF. 55 72 21 17
LUNDBY/VORDINGBORG TLF. 55 76 71 44
FAX 55 73 44 17 · www.krugernielsen.dk

BOSTEDET DYSSEMOEN

Dyssemoesevej 9 • 4760 Vordingborg
Tlf. 55 38 20 55 • www.bostedetdyssemoen.dk

Tilbud til mennesker med udviklingsforstyrrelser og udviklingshæmning: Skolehjem, ungdomsuddannelse, voksencentre og værksteder

Strandvejen 15 • 4733 Tappernøje • Tlf. 55 96 51 19
E-mail: marjatta@marjatta.dk • www.marjatta.dk

5000 - 5985

KORNBAGEREN

Kornbageren • Kornvej 2 • 5210 Odense NV
Tlf. 66 16 20 11

Blikkenslageren INT

Hunderupgade 32
5230 Odense M
+45 6617 9195
+45 2047 6511

www.blikkenslageren.int.dk

6000 - 6990

arbejdernes andels-boligforening

Engstien 2a • 6000 Kolding T: 7552 5344 F: 7552 2936
M: post@aab-kolding.dk • www.aab-kolding

Revisionscentret Haderslev
registrerede revisorer

Bispegade 15
6100 Haderslev
Tlf. 74 52 01 52
Fax 74 52 74 54
www.revisor.dk

Elektrikeren
- en sikker kontakt!

www.elektrikeren.nu

Mogens Knudsen

Registrerede Revisor ApS.

Damgade 73
6400 Sønderborg
Tlf. 74 42 15 89
Fax: 74 42 15 69

DANSKE
REVISORER

FSR*

Mogens Knudsen • Højlund 120 • V. Sottrup • Tlf. 74 46 78 64

ENTREPRENØRER
IVAN A. JENSEN

Tlf. 20 61 26 89
Fax 75 19 02 30
Vejrupvej 7, Vejrup
6740 Bramming

Jord-, Kloak- og Betonarbejde

PEMA

LAST- OG TRAILERUDLEJNING A/S

SOCIETE GENERALE
Equipment Finance

Kokbjerg 23 • 6000 Kolding

Tlf. 79 41 51 51

www.pema-dk.dk

Tilstandsrapport/Energimærke

Skitser projektering Energirammer

www.danskhussyn.dk

Tlf: 21 76 71 74
danskhussyn@mail.dk

7000 - 7990

En gros og detail

Åben mandag-torsdag kl. 8-14
fredag kl. 8-17
lørdag kl. 8-12

Nørup Mejeri

J. R. Beierholm Poulsen
Bilundvej 33 • Nørup • 7182 Bredsten
Tlf. 75 88 30 16 • Fax 75 88 39 92

når tørsten er størst:
HANCOCK
v/ Johan Andresen
naturligvis...!

Udlejning af fadøls-anlæg
Krogen 13 • 7200 Grindsted

75 32 26 63 • 20 23 45 26

PROVIANTEN

v/ Jytte Østergaard

Jyllandsgade 67 • 7000 Fredericia

Åben hverdage 10-22
Åben lørdag, søndag, helligdage 8-22

75 92 79 18

Alt til affaldssystemer
Industrivej 6 • 7830 Vinderup

Tlf. 97 44 36 66

www.joca.dk

Reservevej 79 • 7800 Skive • Tlf. 97 52 54 11 • Fax 97 52 84 23
E-mail: skive@danskrevision.dk

www.buus.com
Venøvej 3 - Nykøbing Mors
Tlf. 97 72 31 15 - Carsten 21 41 48 35

Revisionsfirmaet
Lund Christiansen i/s

Tjørring Hovedgade 65 - 7400 HERNING
Tlf. 97 26 92 22
Fax 97 26 86 86

www.lund-christiansen.dk

Registrerede revisorer FRR

Bjørn Møller
Arne Thorhøge, HD

8000 8990

ARKITEKT- & BYGGEFIRMA

ARKITEKTER M.A.A.

Studsgade 22 - 8000 Århus C
TLF. 86 76 00 75 • FAX 86 76 37 75

Sejregade 1
8000 Århus C

BOMA

Tlf. 86 12 62 64
Mobil 28 88 99 00

kontortid: kl. 9-13

GARANTI PÅ KVALITET

**Sponsoreret
H.F.**

TRYKLUFFT A/S
Udlejning af entreprenørmateriel
Fabrikvej 5 · 8260 Viby J.
Telefon 86 28 25 11

Ebeltoft Daghøjskole

Nørreport 2
8400 Ebeltoft

86 34 05 15

Jan Møller

Saturnvej 17 · 8370 Hadsten
Tlf. 86 98 19 72
Bil 40 19 19 72

Arbejde m/gravemaskine, rendegrave og minigraver • Nedbrydningsarbejde
Planering og belægningsarbejde • Flisebelægning
Oprensning af grøfter og søer

Vesselbjergvej 3
8370 Hadsten
86 98 34 55

Udførelse af projekter i total- og
hovedentreprise
Andelsboliger, ejerboliger, erhvervsbyggeri -
boligudlejning og erhvervsudlejning

VIBE-HUSE

Samsøvej 29 8382 Hinnerup Tlf.: 86 98 60 11
www.vibe-huse.dk

BYENS VVS

Kloakmester
Aut. VVS installatør
Naturgas
Blik - Ventilation
Solvarme
Oliefyr/OR

86 89 33 71
v/ Per Rasmussen
og Michael Ellegaard
Boelevej 2 B, 8680 Ry
Fax 86 89 33 77

Dansk VVS
Energ, miljø og klima

GRÆS
BELÆGNINGER
ENTREPRENØR
TØMRER

ÅLSØSERVICE

v/ Kenneth Helweg og Kenneth Wiberg
Enggårdsvej 1 · 8500 Grenaa

www.aalsole-service.dk · Tlf. 2534 7711

Elbæk Efterskole

Elbækvej 53 · 8700 Horsens

75 66 90 57

www.elbaek-efterskole.dk

OLIE A/S

HORNLYLD KØBMANDSGAARD A/S
NØRREGADE 28, 8783 HORNLYLD TLF. 75 88 73 00

RESERVERET

Bofællesskaberne

Niels Brocks Gade 16 B, 2. sal
8900 Randers

Tlf. 86 43 86 76

STU

Særlig Tilrettelagt Ungdomsuddannelse

CSV Randers

Center for Specialundervisning for Voksne i Randers

Tlf.: 86 43 91 11 • Mail: csv@randers.dk • www.csv.randers.dk

Mellerup Skolehjem

Støvringgårdvej 43, 8930 Randers NØ

Tlf. 78 41 00 00

Hvidsten Kro

tlf. 86 47 70 22

Mariagervej 450
Hvidsten, 8981 Spentrup
www.hvidstenkro.dk

PER VANDBORG ApS
PLASTIC- OG VÆRKTØJFABRIK

9000 - 9990

VVS
Veje
Telefon: 2060 5616

SAEBY

A/S Sæby Fiske-Industri

Sæby Fiskeindustri A/S
Gyldendalsvej 2-4 · 9300 Sæby
Tlf. 98 46 10 66
www.saeby.com

Byggeri af fritids- og helårshuse

STENHØJ HUSENE

Industrivej 11 · Vangen · 9900 Frederikshavn
Tlf. 9847 9055 · www.stenhoj-husene.dk

TW - STUDIO

Professionel tekstiltryk

Tekstiltryk
Transfer tryk - Broderi

Tlf. 22 14 56 64
torbenwagner6@msn.com

**WWW.AALBORG
BYGGESERVICE.DK**

**Tømrer, Murer, Smede,
Maler, Totalrenovering**

Tommy Hammemos
Pærevangen 14
9000 Aalborg
20 88 88 70

hammos@stofanet.dk
Cvr: 29544050

LG Montage A/S

Lufthavnsvej 25 - Postboks 116 - 9400 Nørresundby
Tlf. 98 19 45 44 - Mobil 40 40 13 40 - Fax 98 19 45 33
www.lgm.dk e-mail: lgm@lgm.dk

SKOVSGÅRD HOTEL

Et **anderledes** Hotel
for kursus og ferie ophold

Tlf. 98 23 04 00
www.skovsgaardhotel.dk

ReviØst

Reg. revisor Jess Hæstrup
Hjørringvej 433, 9750 Østervrå
Tordenskjoldsgade 7 B · 9900 Fr-havn
www.reviost.dk

Vendsyssel Landbrugsservice

M. Clausensvej 26 · 9800 Hjørring

Tlf. 98 90 34 34
www.vlsservice.dk

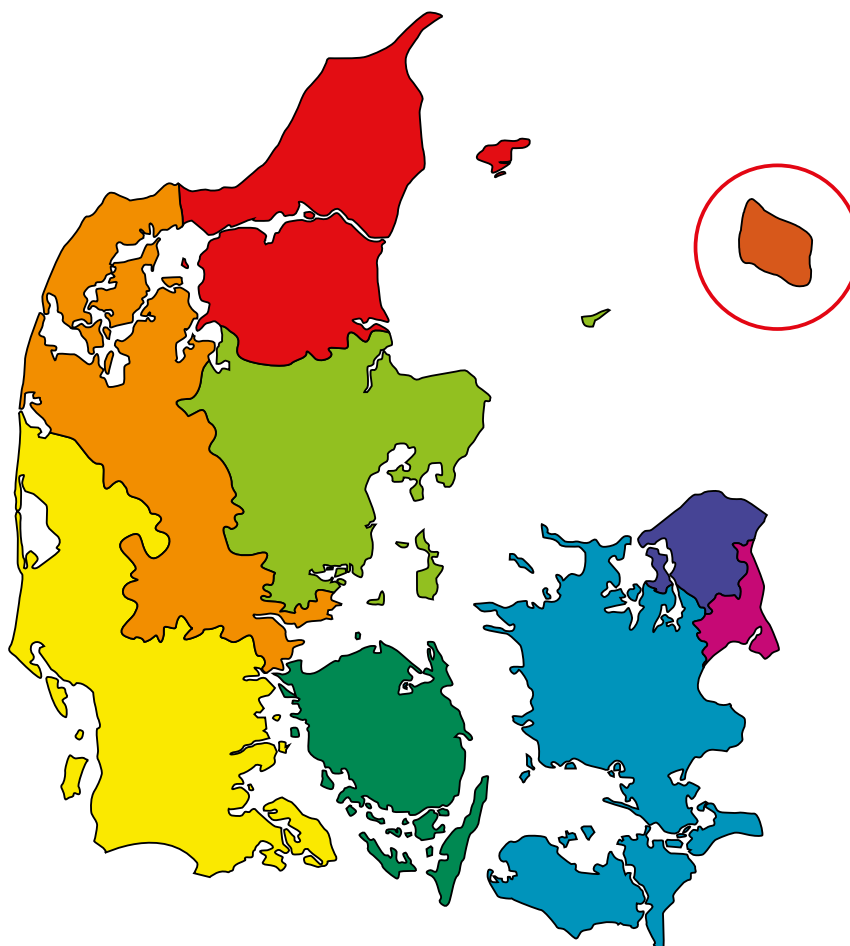
**H. Jespersen
& Søn A/S**

Aut. el-installatør
EL-ANLÆG ELEKTRONIK
Tlf. 98 94 22 11 · Fax 98 94 47 59
Dalsagervej 24 · 9850 Hirtshals
E-mail: hjs@h-jespersen.dk · www.h-jespersen.dk

DØGNVAGT

DØGNVAGT

- 1000 - 2990
- 3000 - 3670
- 3700 - 3790
- 4000 - 4990
- 5000 - 5985
- 6000 - 6990
- 7000 - 7990
- 8000 - 8990
- 9000 - 9990

A' ARCOPEDICO®

- Sko med ultralette, bløde såler og med dobbelt svangstøtte
- Sko der virker aflastende på fødder, ben, ryg og lænd
- Sko der ikke strammer, hvis fødderne hæver

Slut med ømme fødder

ARCOPEDICO - Kompromisløs komfort

L.M.C. Arcopedico Lysnæs Havnevej 13 3390 Hundested
Tlf. 47 98 15 33 Fax 47 98 15 32 E-mail info@arcopedico.dk www.arcopedico.dk

Vi dækker hele Thy!

Thisted Dagblad
NORDJYSKE

Birkebo

Klejtrupvej 15 • 9500 Hobro
Tlf. 98 54 44 60
www.birkebo1og2.dk

Målttede serviceløsninger til transportbranchen og andre virksomheder, der vil frem!

ITD

ITD Servicepartner

Lyren 1 . DK-6330 Padborg . Tlf. +45 7467 1233
Fax +45 7467 4317 . itd@itd.dk . www.itd.dk

Vestergade 1 - 9400 Nørresundby
Telefon 98 17 73 24
E-mail: jette@bbnpost.dk

Jens Kromanns Vej 9
Snoghøj
7000 Fredericia
Tlf. 75 94 56 14

Aftenskolen for udviklingshæmmede.

Ring og rekvirer program for sommerhøjskoler, weekendkurser samt for undervisning i Kolding, Fredericia Vejle, Svendborg og Langeland.

STU Nextjob

SÆRLIGT TILRETTELAGTE UNGDOMSUDDANNELSE FOR UNGE I HOVEDSTADSOMRÅDET

Tre år med individuelt tilpasset undervisning i trygge rammer, venner og sammenhold. Ingen kedelig skolebænk, men spændende læring for livet

Sport, individuel læring & kultur det' Nextjob der duer!

Sandtoften 3-7 2820 Gentofte
Tlf.: +45 28 05 26
www.nextjob.dk nextjob@nextjob.dk

NEXTJOB

DANISCO

Danisco Grindsted
Taarnvej 25 • DK-7200 Grindsted • Denmark
Tel +45 79 72 56 00 • Fax +45 79 72 59 63
info.grindsted@danisco.com
www.danisco.com

Støt LEV og Best Buddies – og spar penge!

Du kan støtte LEV og initiativet Best Buddies og samtidig spare penge, når du shopper eller bruger el

LEV har indgået samarbejdsaftaler med YouMe Shopping og Energi Nord. Landsforeningen LEV skal eller vil naturligvis ikke bestemme, hvor vores medlemmer og andre interesserede køber ind. Men vi vil gerne gøre opmærksom på nogle muligheder. Så kan man selv vurdere, om det kan betale sig – og om det er noget, man vil.

Med YouMeShopping kan du tage på shoppetur online og støtte et godt formål. Hver uge er der tilbud på udvalgte varer. Dine køb udløser automatisk en donation til velgørenhed. Det koster dig ikke noget.

Det er ganske enkelt at tilmelde sig online. I forbindelse med tilmeldingen kan du markere, at du vælger, at støtte LEV, når du handler. Læs mere om denne mulighed på www.you-meshopping.dk.

Tjek om du kan spare på elregningen

Et andet initiativ er et samarbejde med Energi Nord. Som forbruger kan man selv vælge, hvilket energiselskab man vil have til at levere sin strøm. Der kan være en del forskel på prisen

mellem de forskellige energiselskaber. Energi Nord mener selv, at de ligger i den billige ende. LEV har indgået en aftale om såkaldt "ForeningsEl". Hvis du vælger at være kunde hos Energi Nord, kan du støtte LEVs projekt Best Buddies, når du bruger strøm – uden det koster dig noget. Energi Nord giver 2 øre pr. kWh. En husstand med to voksne og to børn bruger i gennemsnit ca. 4.000 kWh om året – altså 80 kr. til Best Buddies på et år.

Du kan tjekke, om Energi Nord kan give dig en besparelse på din elregning på www.energinord.dk/privat/el/foreningsel-kunder/priser.aspx Hvis du vælger at skifte el-selskab, skal du huske at markere, at du vil støtte Best Buddies.

Læs mere om dette initiativ på www.bestbuddies.dk.

SC

BEST BUDDIES

LEV AALBORG

INVITATION TIL DEBAT OM DIT BARN'S SKOLEGANG

Hvordan sikrer vi, at vores børn med udviklingshæmning får det optimale ud af deres skolegang, og hvordan bringes forældre og lærere tættere på hinanden for at opnå en større indbyrdes forståelse af forventninger, muligheder og rettigheder? Og hvordan forbedrer vi dialogen mellem skole og hjem?

LEV ønsker at sætte et øget fokus på den nødvendige faglighed i folkeskolens vidtgående specialundervisning. Nogle steder fungerer det godt, mens der andre steder er plads til forbedringer. LEV Aalborg inviterer derfor til en spændende debataften torsdag den 8. marts kl. 19.00 på Løvvangskolen, Løvbakken 6, 9400 Nørresundby.

Emnerne vil være:

- Dialog og faglighed i folkeskolen – oplæg af konsulent Dan Schimmell, Landsforeningen LEV
- Netværk for børnefamilier – oplæg af konsulent Stig Christensen, Landsforeningen LEV

Der vil efterfølgende være mulighed for spørgsmål og debat.

Tilmelding kan ske til:
lev.petersen@yahoo.dk senest
d. 1. marts 2012.

Stort økonomisk problem med tandlægeudgifter for mennesker med visse sjældne syndromer løst

En delaftale til finansloven indgået mellem regeringen og Enhedslisten

"sikrer ekstra tilskud til tandlæge for de mennesker, der har medfødt sjældne sygdomme, som medfører betydelige, dokumenterede tandproblemer og store omkostninger til tandbehandling".

Aftalen vil medvirke til at løse det hidtidige problem, at de berørte ofte har måttet opgive behandling, fordi de ikke har kunnet skaffe eller afse de mange tusinde kroner, som en nødvendig og omfattende tandbehandling kan koste, og som typisk kræver yderligere opfølgning. Den nye aftale lægger et loft, så den enkelte borgers egenbetaling ikke overskrider 1.725 kr.

"Selvom glæden bestemt er til at få øje på (...), venter der stadig arbejde forude", skriver paraplyorganisationen for en lang række handicaporganisationer på sjældneområdet, Sjældne Diagnoser (SD), på deres hjemmeside. SD er skeptisk over for en opstilling i aftalen af 39 konkrete diagnoser, der hver for sig kan berettige til økonomisk støtte. SD er i gang med at forhøre sig blandt deres medlemsforeninger, om nogen måtte føle sig forbigået.

Kommuniker

bedre med mennesker med udviklingshæmning

Mennesker med udviklingshæmning har ofte kommunikationsvanskeligheder, hvorfor det er afgørende at få afdækket, hvordan den enkelte er i stand til at skabe sammenhæng, når der kommunikeres.

Socialstyrelsen afholder derfor kursus i ComFor, som er et klinisk instrument, der afdækker, hvilket niveau personen med udviklingshæmning er i stand til at forstå kommunikation på. Med testen får man som fagperson dermed et brugbart redskab til at gå i dialog med borgeren. Målgruppen for brug af testen består blandt andet af mennesker med udviklingshæmning uden eller kun med begrænset talesprog. Læs mere om kurset på socialstyrelsen.dk.

Sjældnedagen 2012

Skudår betyder sjældneår. Derfor afholder patientforeningen Sjældne Diagnoser den 29. februar en konference under titlen "Velkommen til Sjældneland" med fokus på social støtte til sjældne borgere og deres familier.

Netop i år er den internationale bevidsthed om sjældne borgere ekstra skærpet, da der i de 27 EU medlemslande er igangsat arbejde på at udarbejde nationale handlingsplaner i forhold til mennesker med sjældne handicap. Derfor vil konferencen på sjældnedagen forsøge at komme med indspil til dette arbejde.

Dagen er struktureret som en 3-trinsrakete. Først afholdes konference på Kursuscenter Østerport, hvor socialminister Karen Hækkerup åbner konferencen. Dernæst er der arrangeret "Sjældne-march" fra kursuscentret og til Nytorv, hvor dagen afsluttes med en event. Her vil Sjældneprisen blive uddelt blandt meget andet. Læs mere om sjældnedagen på 29februar.dk.

Kostforarbejdningsgebyr **AFSKAFFET** i Aalborg

Efter længerevarende pres fra pårørende har Aalborg Kommune valgt at afskaffe kostforarbejdningsgebyret fra 1. januar 2012.

I flere kommuner er man i den senere tid begyndt at opkræve kostforarbejdningsgebyr af borgere, der ikke selv i stand til at hjælpe med kostfremstillingen "i fornødent omfang". Dette gør man på trods af, at det er pædagogerne på stedet, der laver maden, vel at mærke uden at de får noget ekstra for det. Den tid, de bruger på madlavning, går således fra den tid, som beboerne er visiterede til.

Men i Aalborg kommuner har man altså nu valgt at afskaffe dette urimelige gebyr. Begrundelsen kan man så mene om, hvad man vil. Til P4 Nordjylland siger fungerende udvalgsformand, Anna Kirsten Olesen fra Socialdemokratiet, nemlig: "Der er alt for stor forskellighed i, hvem der bliver opkrævet, og hvem der ikke bliver opkrævet, og det er et alt for stort administrativt arbejde at vurdere, hvem der nu skal betale eller ikke betale." Det er således ikke på grund af det urimelige i, at den tid, som borgerne er visiterede til at få pædagogisk bistand, nu går med at lave mad, som man i kommunen ligger til grund for afskaffelsen af gebyret.

Alligevel skaber beslutningen glæde i LEV. Landsformand Sytter Kristensen er glad for, at så stor en kommune som Aalborg har valgt at skrotte gebyret.

- Det er sådan, at de store kommuner i landet er dem, man lytter til. Det er der, der er en god ekspertise, og det er der, der kan blive dannet en præcedens for, at det er denne her linje, man kører på området.

Tour de Amager

For anden gang afholder netværkscentrene i København og KIFU (Københavns Idrætsforening for udviklingshæmmede) Tour de Amager – et cykelløb, der fortrinsvis henvender sig til mennesker med udviklingshæmning.

Løbet finder sted den 2. juni 2012.

Tilmelding kan ske på mail: kifu@sof.kk.dk – med navn, adresse, tlf. og evt. ledsagers navn – eller på tlf. 3258 7796. Yderligere spørgsmål om arrangementet kan fås hos KIFU på tlf. 3814 0174.

Kommunekredse

LANDSFORENINGEN LEV:

– udvikling for udviklingshæmmede

LANDSKONTOR:

Kløverprisvej 10 B, 2650 Hvidovre
Telefon: 3635 9696
E-mail: lev@lev.dk
Web: www.lev.dk

KONTOR- OG TELEFONTID:

Mandag til torsdag: 9.00-16.00

Fredag: 9.00-13.00

GIRO:

5 49 00 06 (kontingent)

2 00 10 04 (gaver og bidrag)

LANDSFORMAND:

Sytter Kristensen
Tlf. 5927 7323, fax 5920 9652
e-mail: sk@lev.dk

NÆSTFORMAND

Kitt Boel
Tlf. 8628 0925
e-mail: koltvej_35@adslhome.dk

LEV BLADET:

Nr. 1/61. årgang 2012
ISSN: 1903-7937

PROTEKTOR:

Hendes Majestæt
Dronningen

MEDLEM AF:

Inclusion International
NSR – Nordisk Samarbejdsråd

ANSVARSHAVENDE REDAKTØR:

Sytter Kristensen

REDAKTION:

Arne Ditlevsen, Sytter Kristensen,
Lasse Rydberg, Hans Andersen,
Thomas Gruber

FORSIDEFOTO:

Hans Juhl

STOF TIL BLADET SENDES TIL:

Kløverprisvej 10 B, 2650 Hvidovre
Telefon: 3635 9696
Telefax: 3635 9697
E-mail: redaktion@lev.dk
Indsendte bidrag afspejler ikke
nødvendigtvis LEVs holdninger.

DEADLINE:

LEV 2/2012 er 8. marts 2012.
Bladet udkommer 4. april 2012.

ANNONCEEKSPEDITION:

Damgårdsvej 46, Gram
8660 Skanderborg
Tel. 8793 3788
Email: fl@flekklame.dk

OPLAG:

9.400 stk.

LAYOUT OG TRYK:

Synergi Reklame + Webureau

LEVS RÅDGIVNINGSTJENESTE:

Mandag, tirsdag, onsdag:
10.00-12.00
Torsdag, fredag, lørdag, søndag:
Lukket
Ring 8038 0888
(LEV betaler samtalen)
E-mail: raadgivningen@lev.dk

Aabenraa

Magny Jønych
Tlf. 7452 6472
e-mail: magnyjonch@webspeed.dk

Aalborg

Annette Andreassen
Tlf. 9814 4714
e-mail: a.andreassen@home3.gvnet.dk

Assens/Middelfart/Nordfyn

Ingrid Rasmussen
Tlf. 6445 1562
e-mail: ingrid.rasmussen@kabelmail.dk

Bornholm

Svend Pedersen
Tlf. 5695 6326
e-mail: svend_p@tiscali.dk

Billund

Kristen Haubjerg
Tlf. 7532 1119
e-mail: krh.dalbo@gmail.com

Brøndby/Ishøj/Vallensbæk

Torben Olsen (kontaktperson)
Tlf. 3647 0212
e-mail: torbenogsus@olsen.mail.dk

Dragør-Tårnby

Lene Frømming
Tlf. 2814 0249
e-mail: ka_trunte_36@hotmail.com

Egedal

Jane Villemoes
Tlf. 4031 7597
e-mail: jannevillemoes@msn.com

Esbjerg/Fanø

Carl Henning Møller
Tlf. 7514 2879
e-mail: chm@kreds.lev.dk

Favrskov/Skanderborg

Lone Thykær
Tlf. 8691 1070
e-mail: thykeer@webspeed.dk

Faxe/Stevns/Vordingborg

Kristian Nicolaisen
Tlf. 2259 3050
e-mail: vibeke@angelman.eu

Fredensborg

Vakant
Kontakt Stig Christensen
Tlf. 3635 9696
e-mail: sc@lev.dk

Frederiksborg

Kirsten Bartroff
Tlf. 3871 3158
e-mail: kirsten.bartroff@kreds.lev.dk

Frederikshavn/Læsø

Tove Nørgaard Jensen
Tlf. 9829 2186
e-mail: frugthaven10@jensen.tdcadsl.dk

Frederikssund

Ninette Hartwich
Tlf. 4738 4010
e-mail: lev.frederikssund@gmail.com

Furesø

Sine Holm
Tlf. 4498 4454
e-mail: sine@biomerieux.dk

Fåborg/Midtfyn/Ærø

Ulla Stick
Tlf. 6268 1987
e-mail: ulla.stick.kredslev@mail.dk

Gentofte

Alice Hasselgren
Tlf. 4364 6467
e-mail: alice.hasselgren@mail.dk

Gladsaxe

Mads Rimmen
Tlf. 3513 4419
e-mail: mads.rimmen@vip.cybercity.dk

Greve

Allan Jørgensen (kontaktperson)
Tlf. 4390 8963
e-mail: allan_joergensen@mail.dk

Gribskov

Vakant
Kontakt Stig Christensen, LEV
Tlf. 3635 9696
e-mail: sc@lev.dk

Guldborgsund

Hanne Nielsen
Tlf. 5444 5656
e-mail: rytterbjerggaard@mail.dk

Haderslev

Solvej Laugesen
Tlf. 7484 1665
e-mail: solvej@dbmail.dk

Halsnæs

Rita Simonsen
Tlf. 4971 9471
e-mail: ritas@os.dk

Hedensted/Horsens

Dorrit S. Haulrich
Tlf. 7589 7919
e-mail: dokinira@hotmail.com

Helsingør

Jacob Svendsen
Tlf. 4922 6162
e-mail: jacob.svendsen@pol.dk

Herlev

Marianne Ulrich-Jørgensen
Tlf. 4491 9168
e-mail: ml.ulrich@privat.dk

Herning/Ringkøbing-Skjern

Inge-Lise Pilgaard
Tlf. 9719 1910
e-mail: inge-lise.pilgaard@kreds.lev.dk

Hillerød/Allerød

Dorthe Kann
Tlf. 4826 1050
e-mail: dkann@dadlnet.dk

Hjørring/Brønderslev/Jammerbugt

Fridolin Laager
Tlf. 9847 9116
e-mail: laager@turbopost.dk

Holbæk/Ods herred

Morten Løvschall
Tlf. 5917 3917
e-mail: morten@lovschall.name

Holstebro

Jørgen Bloch Lauritsen
Tlf. 9748 4190
e-mail: bloch@adslhome.dk

Hvidovre

Vakant
Kontakt Stig Christensen, LEV
Tlf. 3635 9696
e-mail: sc@lev.dk

Høje Taastrup

Asger Høg
Tlf. 4656 3710
e-mail: ahog@tdcadsl.dk

Hørsholm

Flemming Sundt (kontaktperson)
Tlf. 4586 1707
e-mail: connie@poulsen.mail.dk

Ikast-Brande

Tove Carlson
Tlf. 9725 2058
e-mail: mail@t-carlson.dk

Kalundborg

Søren Hansen
Tlf. 5950 7416
e-mail: sdh@dbmail.dk

Kerteminde

Laurits Nielsen
Tlf. 6534 1509
e-mail: lauhed@mail.dk

Kolding

Johs. Tästensen
Tlf. 4081 2893
e-mail: johst@profibermail.dk

København

Steen Stavngaard
Tlf. 3646 3783
e-mail: ss@sag.dk

Køge

Frank Poulsen
e-mail: lev.frank-poulsen@mail.dk

Lemvig

Anette Broe Henriksen
Tlf. 9782 2768
e-mail: anette.broe@kreds.lev.dk

Lolland

Gyrithe Sidor (kontaktperson)
Lavendelvej 11
4920 Søllested

Mariager Fjord/ Vesthimmerland/Rebild

Ella Holm Hansen
e-mail: eh@ellaholmhansen.dk

Morsø

Lone Øst
Tlf. 9776 4698
e-mail: zenofexxx@sol.dk

- Nyborg**
Ole Skovsbøll
Tlf. 4029 6097
e-mail: kovsboell@hotmail.com
- Næstved**
Laëtitia Taylor
Tlf. 2349 1131
e-mail: LEV_naestved@yahoo.dk
- Odder/Samsø**
Tom Møller Jensen
Tlf. 3020 9133
e-mail: lev.odderr@gmail.com
- Odense**
Flemming Larsen
Tlf. 6616 7203
e-mail: stegsted@gmail.com
- Randers**
Preben Schmidt
Tlf. 8640 2217
e-mail: preben@achtenschmidt.dk
- Ringsted**
Mona Williams
Tlf. 5764 3584
e-mail: williamsz@ofir.dk
- Roskilde/Lejre**
John Møller
Tlf. 4632 7632
e-mail: johnsmoller@yahoo.com
- Rudersdal**
Vakant
Kontakt Stig Christensen
Tlf. 3635 9696
e-mail: sc@lev.dk
- Rødovre**
Irene Schimmell
Tlf. 3670 6492
- Silkeborg**
Anders Christensen
Tlf. 8684 6221
e-mail: jagachristensen@hotmail.com
- Skive**
Anders Daugbjerg
Tlf. 9751 1719
e-mail: a.d@mail.dk
- Slagelse/Sorø**
Niels Gerner
Tlf. 5852 6320
e-mail: kirsten@gerner.dk
- Solrød**
Carsten Wærens
Tlf. 5614 4125
e-mail: waerens@webspeed.dk
- Struer**
Kurt Veise
Tlf. 6140 9025
e-mail: kurt.veise@kreds.lev.dk
- Svendborg/Langeland**
Frank E. Jensen
Tlf. 6222 1490
e-mail: edelberg@stofanet.dk
- Sønderborg**
Jonna Rasmussen
Tlf. 7443 3665
e-mail: osfire@rasmussen.dk
- Thisted**
Gerda Kobberøe (kontaktperson)
Tlf. 9793 7444
- Tønder**
Jens Ellekjær
Tlf. 7472 4094
e-mail: je@kreds.lev.dk
- Varde**
Ellen Højberg
Tlf. 7524 1260
e-mail: eogahoejberg@hotmail.com
- Vejen**
Finn Nygaard
Tlf. 7552 4740
e-mail: finn@asbovej.dk
- Vejle**
Kirsten Sørensen (kontaktperson)
Tlf. 7573 5809
e-mail: ksorensen@stofanet.dk
- Viborg**
Eva Pinnerup
Tlf. 2811 0363
e-mail: heide@dadlnet.dk
- Århus/Norddjurs/Syddjurs**
Jan Kristensen
Tlf. 8628 0925
e-mail: jankr@dadlnet.dk
- Angelmanforeningen i Danmark**
Jane Villemoes
Tlf. 4031 7597
e-mail: angelmanforeningen@gmail.com
www.angelman.dk
- Cri du Chat Foreningen**
Birthe Villani
Tlf. 8611 8887
e-mail: villani@mail1.stofanet.dk
www.criduchat.dk
- Danske Døvblindfødtes Forening**
Vibeke Faurholt
Tlf. 9885 4332
e-mail: faurholt@mail.tele.dk
www.danskdbf.dk
- Dansk Forening for Tuberøs Sclerose**
Liselotte W. Andersen
Tlf. 8627 7714
e-mail: brandersen@webspeed.dk
www.tuberoessclerose.dk
- Den danske CDG-forening**
Pia Seitzberg
Tlf. 3512 5125
e-mail: johnnymadsen@email.dk
www.cdg.dk
- Foreningen Handicappede Børn Uden Diagnose**
Anja Grevinge
Tlf. 6178 0508
e-mail: hbud@forum.dk
www.hbud.dk
- Landsforeningen for Rubinstein-Taybi Syndrom**
Karin Kirkedal Hansen
Tlf. 3116 5559
e-mail: kirkedal.hansen@jafnet.dk
www.rubinstein-taybisyndrom.dk
- UniqueDanmark**
Dorte Vestergren Møller
e-mail: dorte@uniquedanmark.dk
www.uniquedanmark.dk
- Kristelig Handicapforening**
Ellen Hessellund Mikkelsen
Tlf. 8741 0138
e-mail: landskontor@k-h.dk
www.k-h.dk
- Landsforeningen Downs Syndrom**
Brita Mannick Laursen
Tlf. 9749 6688
e-mail: ulbrit@tele.dk
downssyndrom@downssyndrom.dk
www.downssyndrom.dk
- Landsforeningen for Fragilt X syndrom**
Helle Hjalgrim
Tlf. 4448 5808
e-mail: helle.hjalgrim@dadlnet.dk
www.fragiltx.dk
- Dansk Forening for Williams Syndrom**
Michael Lauridsen
Tlf. 6441 5391
e-mail: williamssyndrom@mail.dk
www.williams-syndrom.dk
- LUMA – Landsforeningen der arbejder for Udviklingshæmmede Med Autisme**
Henrik Sloth
Tlf. 6453 0697
e-mail: luma@lumaweb.dk
www.lumaweb.dk
- Landsforeningen for Prader-Willi Syndrom**
Kristina Bartholin Henriksen
Tlf. 2254 6653
e-mail: elle-kristina@heaven.dk
www.prader-willi.dk
- Landsforeningen for Sotos Syndrom**
Yvonne Wounlund
Tlf. 6447 1090
e-mail: yvonne-wounlund@mail.dk
www.sotos.dk
- Landsforeningen Rett Syndrom**
Winnie Pedersen
Tlf. 7020 2053
e-mail: post@rett.dk
www.rett.dk
- ULF – Udviklingshæmmedes Landsforbund**
Lisbeth Jensen
Tlf. 7572 4688, Fax 7572 4633
e-mail: ulf@ulf.dk
www.ulf.dk

Copyright:
LEV må gerne kopieres og på anden måde anvendes, hvis kilden tydeligt angives.
Et eksemplar af den pågældende publikation bedes tilsendt LEVs redaktion.
ISSN 1903-7937

Byens Bager

Rødovrevej 325 - 2610 Rødovre

Tlf. 36 70 30 41

SNAPTUN
FÆRGEGAARD

Forkælelse med hjertet

Havnevej 11, Snaptun – 7130 Juelsminde

Tlf. 75 68 35 11

www.snaptun-faerggaard.dk

Weekendophold eller miniferie – Ren forkælelse

B·K·I
K A F F E

Axel Kiers Vej 4 · 8270 Højbjerg
Tlf.: 86292299 · Fax: 86291089
e-mail: bki@bki.dk · www.bki.dk

Skovbo

Døgn- og aflastningstilbud for Børn og Unge

Ole Rømers Alle 40, Skovby, 8464 Galten
Tlf 87948350 – www.Skanderborg.dk/Skovbo

Autismecenter Nord-Bo

- Dagtilbud/STU ● Botilbud
- Beskyttet beskæftigelse
Rådgivning
- Kurser ● Udredning

Tlf.: 98 27 90 02
www.nordbo.dk

HOTEL DAGMAR

Miniferie i charmerende, idylliske og historiske Ribe.

Pris fra kr. 495,00 pr. person pr. dag (højsæson og weekend kr. 745,-)
Inkl. 2-retters aftenmenu, overnatning i delt dobbeltværelse
og morgenbuffet. Min. 2 døgn.

Torvet 1 · 6760 Ribe · Tlf. 75 42 00 33
www.hoteldagmar.dk

ANKER HØST
registreret revisionsaktieselskab

Gode resultater
kommer af
godt samarbejde

Ring og få et uforpligtende tilbud

Østergade 12 · 7400 Herning · Tlf. 97 12 13 77
www.ankerhost.dk

Sponsoreret

Pilehaveskolen

Sammen skaber vi dit barns fremtid

Stadionsvej 10 • 5610 Assens
Telefon 64747835 www.pilehaveskolen.dk

MARSKENS BEGRAVELSESFORRETNING

Ribe Landevej 57 • 6270 Tønder
Tlf. 74 72 00 01 • www.marskens-begravelsesforretning.dk

Neuropædagogik Huset LI. Nørremark

Opholdssted, bo og naboskab skole samt ressourcecenter

Vi kan ikke slukke mørket, men tænde lyset

Vi er et neuropædagogisk behandlingstilbud der modtager børn, unge og voksne der har en hjerneskade og/eller har været udsat for groft omsorgssvigt. Vi har 33 års erfaring i neuropædagogik med nedenstående problematikker. Eks. ADHD-Autisme-Asperger syndrom-medfødte hjerneskader-påførte hjerneskader-Føtal alkohol syndrom-Menigitis-diagnosticerede psykiatriske lidelser.

Vi tilbyder:

- Opholdssted. Fonden Familiecenter LI. Nørremark 11-18 årige. Botilbud Oasen § 108.
- Botilbud og naboskab Svalereden/Friheden § 85 - § 107 - en mands projekt. Fonden Specialskolen "Spiralen". Erhvervsskolen "Skruen"
- Undervisning i neuropsykologi/pædagogik. Underviser: Neuropsykologihuset Bakkedal ApS. Undervisning i praktisk neuropædagogik. Underviser Neuropædagogikhuset: Vibeke Monnick

Ledige pladser: Én på Familiecenteret LI. Nørremark - Én på Oasen - Én på Friheden
Daglig leder Vibeke Monnick, tlf. 21 44 92 67 • www.lillenorremark.dk

FL-REKLAME

Agerbakken 21 • 8362 Hørning
www.flreklame.dk • fl@flreklame.dk • t. +45 7022 1870

UNGDOMSUDDANNELSESCENTER MAGLEMOSEN

BALLERUP

Ungdomsuddannelse under STU

Ungdomsuddannelsescenter Maglemeden er et uddannelsestilbud til unge mennesker mellem 16 og 25 år. Uddannelsestilbuddet gives til unge udviklingshæmmede, der efter endt grundskoleundervisning, fortsat har behov for specialundervisning, værkstedsaktivitet eller tilsvarende som forberedelse til voksenlivet og som ikke kan indgå i de ordinære uddannelsestilbud. Der kan tilrettelægges særlige forløb under Lov om specialundervisning for voksne.

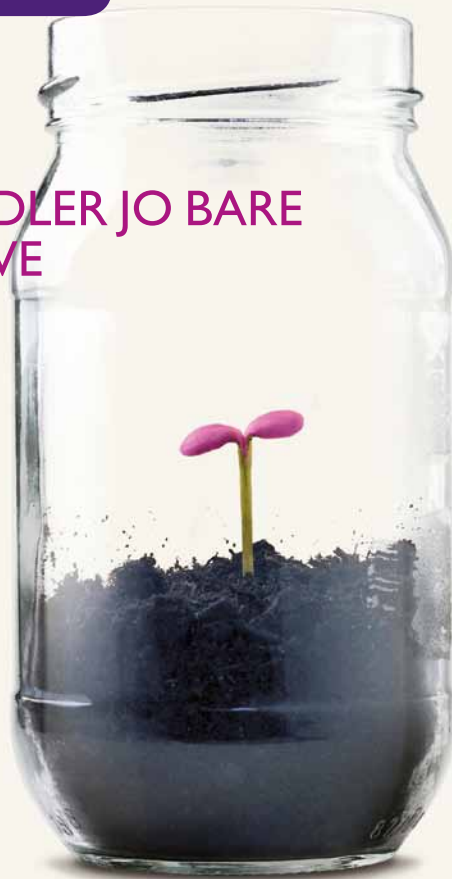
- Individuelt tilrettelagt uddannelsestilbud
- Undervisningsaktiviteter, eksterne praktikforløb, liniefag
- Sociale og pædagogiske aktiviteter
- Optagelse kan foregå løbende

Magleparken 1 • 2750 Ballerup • Tlf. 44 77 61 01 • maglemeden@balk.dk • www.maglemeden.dk

Som pårørende til udviklingshæmmede og medlem af LEV kan du opnå gode rabatter på dine forsikringer hos Codan. Ring og hør mere på 33 55 55 55.

DET HANDLER JO BARE OM AT LEVE

LEV og Codan har sammen udviklet en række forsikringer, der er specielt tilpasset handicappedes og udviklingshæmmedes behov.

Vi kalder dem **HANDI** forsikringer

Du får f.eks. med HANDI hændelsesforsikring en række fordele i forhold til andre ulykkesforsikringer.

Blandt andet dækning af brilleskader, tandskader og knoglebrud, og så kræves der ingen helbredsoplysninger.

Ring nu til LEV og hør mere om alle HANDI forsikringerne, og hvordan vi hjælper dig med at forsikre det liv, du lever.

Al henvendelse til: Landsforeningen LEV,
Kløverprisvej 10B, 2650 Hvidovre, Tlf. 3635 9696